

Hadde samisk som sidemål:

Foto AUDUN RUNDBERG

MÅ GÅ OM IGJEN

Anette Kristensen går andreåret på allmennlærerutdanninga ved Høgskolen i Tromsø. Til våren må hun kanskje avlegge eksamen i nynorsk, et språk hun aldri har hatt opplæring i. Slipper Kristensen må hun ta deler av utdanninga på nytt. Thomas E. Nygård og Samisk studentforening reagerer.

Side 6-7

Driv innrømmer lovbrudd

Side 4

Utopia

Utopia er et organ for studentene i Tromsø. Avisa gis ut med støtte over semesteravgifta.

Ansvarlig redaktør:
Audun Rundberg

Kulturredaktør:
Kjartan Otterå

Desksjef:
Per Josef Kr. Insulán

Fotoansvarlig:
Monja Fischer

IT-ansvarlig:
Sigurd Stordal

Sivilarbeider:
Markus Bruun

Redaksjonen:
Stine Bøe
André Bruun
Christoffer Eillifsen
Jon Terje Eiterå
Glenn Fagervik
Silje Frantzen
Olav Kandal
Irmelin Kjelaas
Kjetil Lerfall
Marianne Nielssen
Ragnhild Vik Nilsen
Adaocha Odu
Morten Oddvik
Erica Restoften

Adresse:
Universitetet i Tromsø
Hovedgården
9037 Tromsø

Telefon:
77 64 59 00

Faks:
77 64 51 99

E-post:
utopia@utopia.no

Vev:
www.utopia.no

Annonsering:
Kontakt oss for tilbud,
annanse@utopia.no

Opplag:
5000

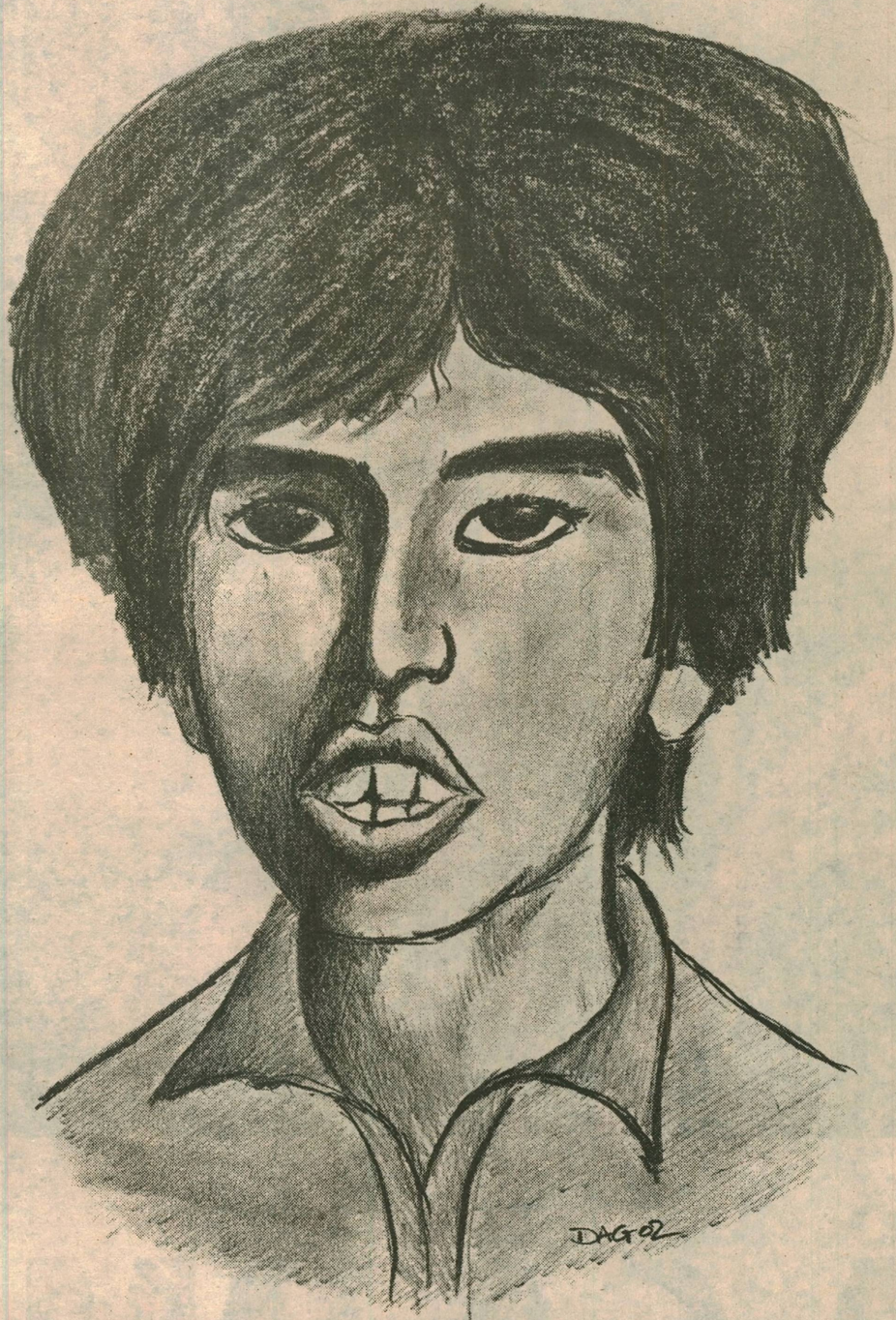
Neste deadline:
26. september 2002

Neste utgivelse:
2. oktober 2002

Trykk:
Troms avistrykk

ISSN:
0806-9611

SAIH-tierne og den engasjerte student

STUDENTLEDER: Min Ko Naing ble fengslet av regimet i Burma for å ha ledet en fredelig protest.
Illustrasjon DAG ELLINGSEN

**Kronikk ARNE TYNÆS OG
SIGNE AANBY,
SAIH**

Om folk betaler tierne eller ikke, er ikke nødvendigvis den beste indikator. At studentparlamentene på 16 høyskoler og universitet har tatt aktiv stilling til, og i tillegg vedtatt tierordningen i løpet av de siste to årene, kan i hvert fall ses på som et sikkert tegn på at studentpolitikere og tillitsvalgte ønsker å fremstå som engasjerte studenter.

Men derimot blir man overbevist når man tar kontakt med studentparlamentene og opplever et sydende engasjement rundt internasjonale spørsmål. Også når man ser flere solidaritetsorganisasjoner som oppstår og blomstrer rundt omkring på lærestedene. Eller når man tar en tur innom SAIHs egne lokallag hvor aktiviteten nå kanskje er større enn noensinne, og hvor aktivistmassen har økt dramatisk de siste årene. Vår konklusjon ER at studenter bryr seg. Om

studenter som gruppe noensinne har vært uengasjerte, er det i hvert fall ikke virkeligheten i 2002.

Studenter over hele verden har til alle tider hatt en progressiv rolle som forkjempere for fred og demokrati, mot diktatur og okkupasjon og for et bedre liv. Studenter har alltid stått på barrikadene for å oppnå et rettferdig utdannings-system, de har mobilisert masser, de har vært både utålmodige og hodeløse, de har hatt nye ideer om hvordan samfunnet skal se ut og de har påvirket lands utvikling, ofte til det bedre. Og studenter har like ofte blitt straffet hardt for sine utfall og aksjoner. Hver dag blir studenter og akademikere arrestert, trakassert og til og med drept for sin kritikk av regimet og i kamp for rettferdighet. Den norske studenten blir ikke trakassert eller arrestert. Universitetene blir ikke stengt på grunn av økonomisk krise eller av andre årsaker. De politiske frontene blir dermed heller ikke så harde. Men det blir urettferdig å trekke likhetstegn

mellom dette og det at den norske student er uengasjert!

Frontene i dagens verden går ikke igjennom det norske samfunnet, men splitter derimot oss som lever i Norge fra flertallet i verden. Skillelinjene er både økonomiske, akademiske, kulturelle og sosiale. Med økende forskjeller blir internasjonal solidaritet mer og mer viktig. Mekanismene som skiller er kompliserte og lar seg ikke fjerne med et par demonstrasjoner eller med en enkelt aksjon. Endringer tar tid.

Likevel har studenter vært svært aktive de siste årene, og norske studenter har krevd endringer på vegne av sine medstudenter i andre land. Vi har protestert mot Mugabe når han har slått ned på studentbevegelsen. Vi har gitt den burmesiske studentlederen Min Ko Naing vår egen fredspris etter at han har sittet over tolv år i fengsel for å ha ledet fredelige protester mot regimet. Og vi har ropt på gjeldslette, rettferdige handelsvilkår og mot økonomisk dik-

tat fra de rikeste i verden overfor flertallet av klodens beboere.

Og vi har gitt den nærmest symbolske summen av tyve kroner hver i tillegg til semesteravgiften ved semesterstart.....

Så bli med, engasjer deg internasjonalt i høst, vi vet det nytter!

....Og tierne, om du lurar på dem, vi forvalter dem så godt vi kan. De blir mangedoblet av NORAD og fordelt mellom førti utdanningsiltak i Afrika og Latin-Amerika. Der gjør pengene også en jobb. Det er solidaritet. Tenk på det.....

Gi oss fakta

NYHETSFORMIDLING: Tenk om vi kunne fått nyheter som ikke var preget av markedskrefter og regimer, men av fakta. Dessverre er ikke det situasjonen per i dag, sier vår kommentator. **Illustrasjonsfoto** AUDUN RUNDBERG

– Facts are stupid things, sa Ronald Reagan i 1988. 14 år senere gir en stor del av norsk ungdom blaffen i politisk engasjement.

Kommentar CALVIN KROGH

Ettersom mediene synes uendelig mer opptatt av lett salgbare overskrifter enn å levere rene faktaopplysninger, er det vanskelig å ta dem seriøst. Når man i tillegg vet at den delen av informasjonsstrømmen som ikke styres av markedskreftene, styres av politiske regimer, kan det virke hensiktsmessig å unnlate å engasjere seg i politiske og sosiale problemer. At man ikke kan stole på at selv den minste lille opplysning har rot i sannheten, er kanskje årsaken til at mange unge retter sine apatiske blikk mot fullstendig intetsigende medier og gir pokker i alt som ikke angår de aller nærmeste og overflatiske ting.

Den enkleste løsningen er nok å unnlate å tenke for mye. Å flyte med kloakken, la et mindre antall søkkrike forretningsmenn styre alt av personlige preferanser og holdninger. Og om en ennå føler rastløsheten tære på nervene, kan en søke tilflukt i eksempelvis Rohypnol-rus for en stakket stund. Man kan eventuelt la seg indoktrinere i en eller annen organisasjon, det være seg interesseorganisasjoner eller politiske partier, som

tilbyr holdningsmessige og sosiale pakkedninger for ungdom som trenger noe annet enn MTV å identifisere seg med.

Det er imidlertid ikke alle som føler seg tilpass med den enkle løsningen. Noen forsøker stadig å finne noe genuint og ærlig innenfor media og samfunnsliv. Å finne noe av dette i grupperinger på tre eller flere personer kan virke uohørt naivt, i og med at alt har en tendens til å korrumpes når mange samles rundt det. Håpet ligger derfor i å finne informasjonskilder som på best mulig måte kan bidra til at den enkelte, på egne premisser, kan gjøre seg opp en mening. I det ligger en voldsom utfordring.

De største media har profitt som hovedinteresse. Alternative kanaler, som for eksempel Indy-media og Adbusters, vinkler sine saker for å vinne oppslutning rundt en bestemt ideologisk pakkedning. En må følgelig kjempe seg gjennom de opplysninger en har tilgang på, både fra overflate og undergrunn, for å kunne trekke ut tilstrekkelig med relevante momenter til å gjøre seg opp en slags egen oppfatning. Men forut for denne kampen ligger timevis med siling av informasjon, et

forsøk på å trenge gjennom den røykskjermen mediene og deres velgjørere har satt opp for å utmatte publikum.

Er det slutt mellom Britney og Justin? Er det slutt mellom Jens og Torbjørn? Selger Norge våpen til Israel? Var Nansen bifil? Misbruker president Bush terrorfrykten for å fremme sivile økonomiske interesser gjennom våpenmakt? Er prinsesse Victoria kurert for spisevegring? Mer eller mindre viktige spørsmål. De fleste av dem er helt uviktige, likevel er det disse som opptar folk i størst grad. Det vitner om massiv sløvhet blant folk, en sløvhet som skyldes at noen har røyklagt terrenget folk befinner seg i, samt at de færreste av oss forsøker å komme ut av denne røyken.

Det beste ville være om vi fikk tilgang til opplysninger som ikke var farget av noens grådighet. Dernest at man fikk debatter hvor kompetente personer kunne redegjøre for de alternative måter å se opplysningene på. Om vi levde i en verden der fakta var lett tilgjengelig og den røykfylte dimensjonen var den en måtte kjempe for å få tilgang på, ville kanskje flere gidde å engasjere seg.

For 10 år siden

Nå gjelder tregangersregelen også for jusstudentene. Instituttrådet vedtok 1. september å innføre regelen ved IRV som vil tre i kraft fra høsten 1992. Studentene ble ikke på forhånd innkalt til instituttallmøte, og dette er i strid med vanlig praksis i denne type saker - som begrenser studentenes rettigheter. Studentrepresentant i rådet, Ingvil Gregusson, stemte for regelen og anså et allmøte for unødvendig fordi innføringen av tregangersregelen ikke var til å unngå.

For 25 år siden

Fredag 14. oktober hadde kvinneaktivister i Tromsø en aksjon mot porno. Ei av pornosjappene i Tromsø ble frarøva en del pornoblader som seinere ble brent på bål utenfor paviljongen. Det samlet seg etter hvert bortimot 100 mennesker som var med på å rope slagord mot salg av kvinnekroppen og mot pornoindustrien. Flere av de som kom til og overvar brentinga og folk som passerte synet synes dette var en bra aksjon, og at det skulle ha vært flere av samme sorten.

Sørgjeleg 11.09

Leder Tenk deg at omtrent kvar andre time raser to tårn med 3000 barn i. Tenk deg at dette hender kvar dag, sjølv om du er vaken eller søv. Tenk deg at det har hendt kvar dag i mange år, og at det òg kjem til å hende i morgon, i overimorgon og dagen etter det òg. Det er ikkje berre i tankane dine når du les dette. Det er i røynda.

■ 11. september 2001 døydde 30.000 barn rundt om i verda som ei direkte følgje av fattigdom. 11. september 2002 heldt ein minnestund i Oslo domkirke for dei 3025 som døydde i terrorangrepa mot USA same dag. Kvifor?

■ Kva var det med denne hendinga som gjer at ein kan ignorere det som òg hende ti (10!) gonger den same dagen, berre at det gjaldt 3000 menneskje kvar gong rundt om i verda i staden for 3000 menneskje ein gong i USA? Og korleis kan ein ignorere at det framleis hender, ti gonger kvar enda dag?

■ Det finnst ikkje noko anna svar på desse spørsmåla enn at ein ikkje kan ignorere det som har hendt, og framleis hender. Einkvar som trur han kan gje ei god forklaring på kvifor terroraksjonen skal ha prioritet over verda sine problem på grunn av fattigdom, bør klokeleg halde kjeft.

■ Alle kan verta påverka av hendinga for litt over eit år sidan. Og ein skal sjølv sagt reagere mot dei ansvarlege når noko slikt hender, skjønt måten USA og deira allierte reagerte på frå eit pasifistisk standpunkt ikkje var akseptabel.

■ Noreg hadde ein relativ avstand til hendinga samanlikna med det intime forholdet andre delar av verda fekk. Å seie at ein skulle tru at denne avstanden gav Noreg perspektiv blir gale, for perspektiv her vil bety at ein må vege eit eller fleire liv opp mot eit anna. Men tenk om vi kunne gjere like mykje for verdas fattige i løpet av eit år som USA og dei allierte har gjort for å nedkjempe sine fiendar, sjølv sagt utan bombene, minene og soldatane?

■ Eittårsmarkeringa for terrorangrepa fekk stor oppmerksomhet i norske nyheitskanalar. Minnestunda var så klart nødvendig for dei som mista nokon dei kjende i terrorangrepa, men det var inga grunn til å gjere den til ei allmenn sørgjestund. Det finnst faktisk nokon som ikkje gret for USA.

Ein gong til

I ledaren i Utopia 19. september 2001 kan ein lese: "Terrorhandlinga har fått enorm oppmerksomhet. La oss håpe like stor fokus snart vil bli rettet mot fattigdommen og nøden menneskje lider seg gjennom hver dag". Hugs det!

Elendig dataprogram

NTNUs vev-baserte system Coursekeeper skulle revolusjonere undervisningen ved NTNU. Nå slakter studenter og faglærere systemet, som trolig vil bli forkastet. NTNUs IT-strategi angir at Universitetet skal ha et komplett såkalt Learning Management System (LMS) på plass innen 2003. Studentene Under dusken har snakket med forteller om utallige feil og problemer med Coursekeeper. Blant annet nevnes sikkerhetshull, manglende kompatibilitet, elendig brukervennlighet og hyppige feilmeldinger.

Forelesning på kino

Hundrevis av studenter har i disse dager forelesninger på Trondheim Kino. Der kan de bli værende i minst et år, skriver Under dusken. Grunnet ombyggingsarbeid i sentralblokken på Gløshaugen, har NTNU sett seg nødt til å leie fire saler på Prinsen og en på Nova kino. – Uten pult er det vanskelig å få alt ned på papiret, synes student Øyvind Grimrud. Leder av Studenttinget, Christian Fjellstad, er heller ikke imponert over tingenes tilstand.

Lureskjema

Hundrevis av studenter kan ha blitt lurt av et vanskelig skjema da de søkte om årets stipend og lån fra Lånekassen, skriver Aftenposten. Ifølge Statens lånekasse for utdanning har nærmere 140.000 studenter benyttet søknadsskjemaet. Lånekassen erkjenner at søknadsskjemaet har vært for komplisert. – Vi har vært veldig fleksible når det gjelder oppretting av slike feil. Det er ikke snakk om å sende ny søknad. Det holder at vi får melding via e-post eller telefon, sier Solbjørg Sørensen ved Lånekassens informasjonskontor.

Penger til Samisk høgskole

For å avhjelpe de økonomiske problemene til Samisk høgskole har Utdannings- og forskningsdepartementet besluttet å tildele 1,3 millioner kroner i ekstra midler for budsjettåret 2002. Beløpet kommer i tillegg til ordinær budsjettamme for driftsutgifter på 23,2 millioner kroner. Departementet mener at dette vil sette høyskolen i stand til å gjennomføre sine planlagte aktiviteter innenfor tildelt budsjettamme for 2002.

Innrømmer lovbrudd

Styreleder på Driv Haakon Nordrum innrømmer at de brøt alkohollovgevingen tidligere i høst.

Tekst PER JOSEF KR. INSULÁN

Det var i forbindelse med en konserten med Misvær skaforening at Driv hadde satt opp en midlertidig bardisk med et Budweiser-banner på. I forbindelse med Debut-uka og Insomnia-festivalen var det også satt opp en slik bardisk, denne gang uten Budweiser-banner. Dette var det flere som reagerte på, og det er et klart brudd på lovgivningen slik den fremstår i dag.

Fullt lager

Haakon Nordrum ved Driv innrømmer feilen som ble gjort under konserten med Misvær skaforening.

– Vi er klar over feilen som ble gjort i dette tilfellet, og beklager dette på det aller sterkeste, forteller Nordrum.

Grunnen til at det ble satt ut en bardisk under Debut-uka og Insomnia-festivalen var i følge Nordrum at de hadde alt for mye Budweiser på lager, og at de på den måten ville prøve å tømme lageret. Nordrum, sammen med Gudleif Olsen som representerer distributøren, mener begge at dette er fullt lovlig.

Loven sier

I en brosjyre kalt Alkoholreklameforbudet som er utgitt av Sosial- og helsedirektoratet er lovteksten gjort litt klarere, og det står det: "I tilfelle hvor alkoholholdig drikke er plassert på en slik måte at den går over til å være spesiell utstilling, anses dette som ulovlig reklame. Generelt kan spesiell utstilling beskrives som en ekstraordinær fremheving av alkoholprodukter. (...)" Videre sier loven om plakater og skilt

at: "Skilt/plakater inne i salgskaleet kan inneholde informative opplysninger om hvilke ølmerker som selges på stedet og prisene på disse uten at noen produkter fremheves i forhold til andre. Andre typer innendørs plakater, skilt, lysreklame og lignende, kan ikke merkes med alkoholproduktens firmanavn/firmamerke, navn på alkoholprodukter eller avbildinger av alkoholholdige drikker."

Dette er lov

Hos Rusmiddeldirektoratet er de ikke nådige når det gjelder alkoholreklame. Det er strenge regler for hva som er lov eller ikke, noe det virker som om mange ikke har fått med seg.

– Det eneste som er tillatt i en slik sammenheng er produktmerking av utstyr som er direkte forbundet med serveringen, forklarer Cathrine Ørehagen hos Rusmiddeldirektoratet. Det betyr at det er lov med merking av tappekraner, ølglass, ølbriketter og den salgs. Med andre ord skal det være direkte forbundet med servering av alkoholholdig drikke. På askebeger, duker, bardisker, håndklær, bartenders antrekk og lignende er det ikke lov med reklame eller produktmerking.

De eneste tilfellene der det er lovlig med en bardisk lik den de har brukt på Driv er ved lukkede bransjetreff, og kun da. Merking, ikke reklame, er for øvrig lov i forbindelse med transport, og på arbeidsklær hos ansatte ved bryggeriene.

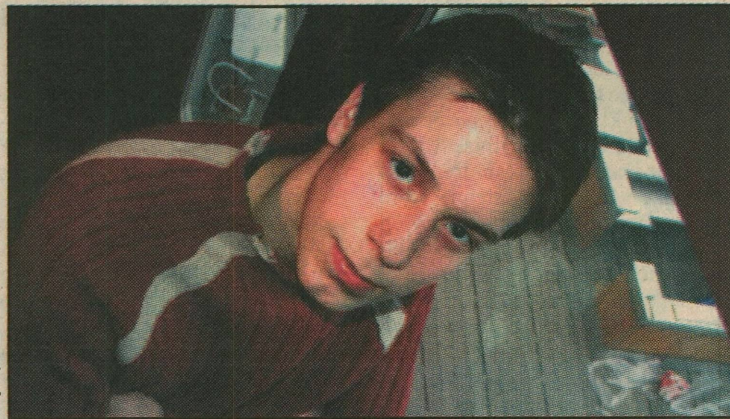
Streng kontroll

Tromsø kommune hadde ikke hørt om saken før Utopia tok kontakt, og ville derfor ikke kommentere denne saken spesielt.

De har kontroll på alle skjenkestedene i byen annenhver måned, og eventuelle brudd på alkoholloven blir slått ned på så fort de blir oppdaget. Dersom det ikke blir gjort noe med saken etter flere advarsler, kan det bli aktuelt å inndra bevillingen over kortere eller lengre tidsrom alt etter hvor grove bruddene har vært. Om heller ikke det gir ønsket effekt, kan kommunen til slutt trekke skjenkebevillingen tilbake for godt, og på den måten stenge det aktuelle skjenkestedet, såfremt de ikke har lyst til å fortsette driften uten å kunne tilby annet enn brus og kaffe.

ULOVLIG: Dette er ikke lov i henhold til norsk lovgivning.
Foto JON TERJE EITERÅ

BEKLAGER: Haakon Nordrum på Driv beklager bruddene på alkohollovgevingen i høst.
Arkivfoto AUDUN RUNDBERG

Økonomisk rot i Studentstyret

Studentstyrets regnskap for 2001 er klart. Overforbruk og rot er stikkordene.

Tekst AUDUN RUNDBERG

Regnskapet for 2001 viser et underskudd på 112.860,64 kroner. I tillegg har et høyt antall regninger fra fjoråret blitt betalt i år, til sammen nærmere 118.000 kroner. Studentstyret har pådratt seg en betalingsanmerkning i forbindelse med en av regningene, og ekstrautgiftene på grunn av for sene betalinger er på flere tusen kroner.

– Dette rotet viser at det har vært grov svikt i de fleste og viktigste regnskapsrutinene i andre halvdel av 2001, mener organisasjonssekretær Pia Elverhøi Eggen. Hun begynte i stillingen i juni i år, og har sammen med tidligere organisasjonssekretær Stig T. Johnsen gjort ferdig regnskapet for 2001. Stig T. Johnsen jobbet i stillingen til og med våren 2001, før rutinene i følge Eggen sviktet.

Eggen forteller at svikten gjelder betaling av regninger, refusjoner og oppfølging av bokføringsrutiner. Det eneste som fungerte var utbetaling av lønn og tilbakebetaling til de ansatte.

– Underskuddet skyldes ikke kun svikt i rutinene. Overforbruket på noen av regnskapspostene har vært planlagt og vedtatt, sier Eggen. Men når man budsjetterer med et underskudd på enkelte

poster må man legge føringer for hvordan man skal dekke underskuddet.

Studentstyrets arbeidsutvalg skiftes ut en gang i året. Organisasjonssekretæren sitter som regel også i ett år. Eggen mener arbeidsutvalget blir forferdelig sårbart av denne ordningen. Samtidig finnes det ikke innarbeidede rutiner for opplæring i regnskapsarbeid.

– Man bør se på om man bør ha

en person som sitter som organisasjonssekretær i fast stilling, sier Eggen.

Berna Cinar, som satt i stillingen som organisasjonssekretær fra sommeren 2001 til og med våren 2002, ønsket ikke å kommentere saken.

Ufrivillig politi

Er du en av de som snakker høyt på UB? Det finnes folk som mener du burde slutte med det.

Tekst TROND HØIBØ
Foto ANDRÉ BRUUN

– Studentene må vise mer hensyn, mener Tor Jakobsen, som er en flitig bruker av Universitetsbiblioteket (UB), og er lei av studenter som ikke klarer å holde munnen lukket.

– Det er særlig rundt trappeoppgangen og på vei inn i heisen problemet er stort, sier han. Studentene burde vite at det finnes en tid og et sted for alt. Skal det prates finnes det nok av kollokvierom.

Fester du et øyeblikk øynene et annet sted enn pensumbøkene eller studiekameratene, kan du vanskelig unngå 'vær stille!'-plakatene. Men Jakobsen mener disse skiltene har heller liten virkning.

– Jeg tror den utidige pratinga er innarbeidet fra tidligere skolegang, så det skal mer til enn noen skilt for å endre på det.

– Hva mener du kan gjøres for å bedre situasjonen?

– Alle brukere har et ansvar, særlig burde andre som irriterer seg over

SE HER: Tor Jakobsen er lei av at folk bruker UB som et praterom uten å ta hensyn til de som sitter der og leser.

bråk si ifra når det er nødvendig. Jeg er lei av å være gratis ordensvakt, kanskje burde man isteden ansette en som fikk betalt for å passe på?

Seksjonssjef på UB, Sigmund Nesset, har ikke registrert noen klager fra studentene, men også han mener ansvaret hviler på dem.

– Det må være greit å be andre som forstyrrer å holde kjeft. For det er ikke vår oppgave å løpe rundt og hysje på folk.

Han mener prating der det ikke skal prates er uønsket, men synes det

er gode muligheter for å finne rolige steder i UBs lokaler. I fremtiden ser han for seg et bibliotek med flere ulike og adskilte områder, bedre tilpasset nye former for læring.

– Jeg mener biblioteket bør ha bedre plass til det 'konstruktive bråket'.

Men når det gjelder godt, gammeltdags bråk, ser det ut til at det er opp til hver enkelt om de blir skremt til taushet av lesesalsinspektørens lapper.

Ungdom får ekstra fordeler!

Fokus Bank har ordninger laget spesielt for unge mennesker.

- Egen brukskonto for ungdom med høyere rente
- Egen sparekonto for ungdom
- Boligsparing (BSU) med god rente og skattefradrag
- Førstehjemslån med lavere rente og lettere nedbetaling de første årene
- Studielån - forskuddslån
- Lån til PC
- Betalingskort uten årsgebyr

Ta kontakt med en av våre rådgivere på telefon 77 60 60 00.

Fokus Bank
del av Danske Bank

Bestått eksamen gir mer stipend

www.lanekassen.no

Hjemmeboere får ikke stipend

Må ta eksamen ut

Lærerstudenter uten opplæring i nynorsk må likevel ta eksamen i språket.

Tekst AUDUN RUNDBERG

Anette Kristensen går andreåret på allmennlærerutdanninga ved Høgskolen i Tromsø (HiTø). Kristensen har hatt samisk som sidemål siden tredjeklasse på barneskolen, og aldri hatt nynorsk. Til våren skal hun avlegge eksamen i norsk på bokmål og nynorsk.

– Jeg har ingen forutsetning for å ta en eksamen på nynorsk, sier Kristensen, og mener det ikke blir gitt noen undervisning i språket på HiTø. I stedet forventes det at studentene kan språket fra før.

Straffet

I følge Thomas E. Nygård i Samisk studentforening er problemet at studenter som har samisk språkbakgrunn ikke får benyttet den på lærerutdanningene i landet. Dette fordi det ikke er tatt høyde for de mulighetene man har på grunnskolen og videregående skole.

– Det blir feil når det blir lagt opp til å ta samisk på barneskolen, men ikke på høgskolenivå. Da kunne jeg like godt tatt nynorsk, sier Kristensen, som synes det er rart at hun nå skal bli straffet for å ha tatt samisk tidligere.

Tar ikke høyde

31. mai i år kom stortingsmeldinga om høyere samisk utdanning, som en del av oppfølginga av kvalitetsreformen. Der slår Regjeringa fast at det vil bli lagt spesiell vekt på å "bevare og styrke det samiske språket som en grunnleggende forutsetning for selvforståelse og identitet og forankring i eget samfunn."

– Slike signaler burde HiTø tatt tidligere, mener Nygård, som likevel ser hull i stortingsmeldinga:

– De vil styrke samisk utdanning, men ikke innenfor det norske utdanningssystemet. Stortingsmeldinga tar ikke høyde for situasjoner som denne, fastslår Nygård.

Nytt fjerdeår

Kristensen har fått tilbud om å ta begge eksamenene på bokmål. Hun har imidlertid fått beskjed om at hun da må ta samisk som en del av det valgfrie fjerdeåret i allmennlærerutdanninga. Men Kristensen har allerede fått godkjent idrett grunnfag som sitt fjerdeår, og et ekstra år blir ikke aktuelt.

– Jeg vil måtte ta flere vektall enn andre, og uansett vil et ekstra år innebære en større økonomisk belastning, sier Kristensen, som kjenner til andre på kullet hennes med samme problem.

Studentene på allmennlærerutdanninga har ti vektall norsk fordelt over to år. Eksamenene på bokmål og nynorsk er likestilte, og man kan slutte at hvert språk utgjør fem vektall. Samisk institutt ved Universitetet i Tromsø tilbyr semesteremne i samisk, men har i følge Kristensen ikke alltid undervisning i faget. I tillegg er faget på minimum 10 vektall.

Kristensen forteller at studenter som kommer fra land som Sverige og Finland, og dermed ikke har noen bakgrunn i nynorsk, får ta begge eksamenene på bokmål.

– Men de trenger ikke å ha svensk eller finsk det fjerde året, konstaterer hun.

Kvalitetssikring?

– Jeg hadde nok klart å komme meg gjennom nynorskeksamen om jeg hadde fått bruke ordbok, sier Kristensen. Problemet er at hun bare får bruke ordbok på

hjemmeeksamenen, og ikke på skoleeksamenen. Hvilket språk som blir gitt som hjemmeeksamen får hun ikke vite før til våren.

Nygård stiller spørsmålsteget ved å la Kristensen måtte avlegge eksamen på nynorsk.

– Hvor er kvalitetssikringen når hun etterpå skal ut som lærer og lære nynorsk til elever? Det er litt absurd. Ville de sluppet inn noen som aldri hadde regnet matte, spør Nygård.

Naturlig i nord

Nygård mener det er naturlig for HiTø å tilby samisk.

– De burde kunne samarbeide med Samisk institutt ved Universitetet i Tromsø, sier Nygård. Også Kristensen synes det er rart at HiTø ikke har noen løsning på problemet med tanke på at ligger så langt nord.

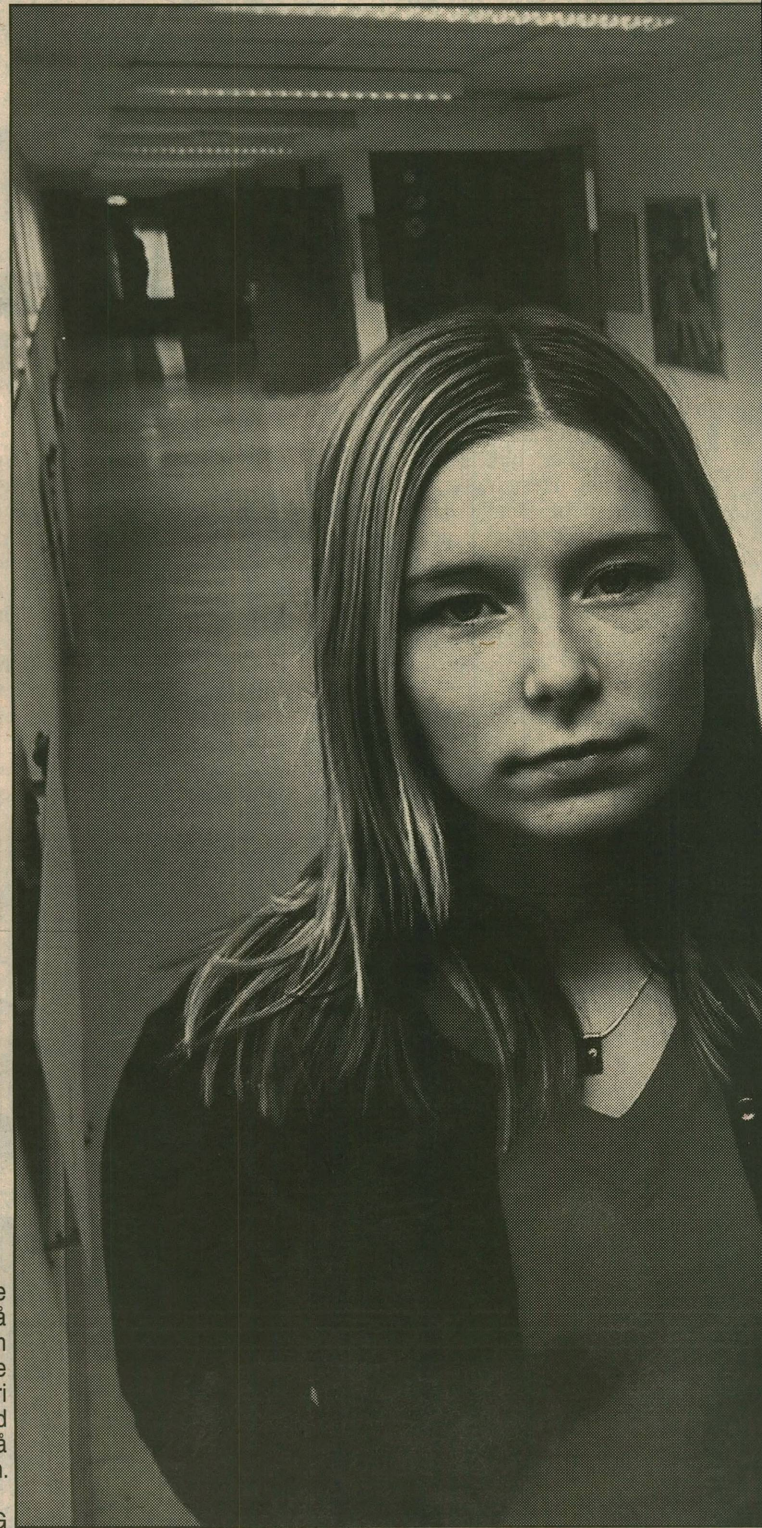
– Men kunne hun ikke tatt lærerutdanninga ved Samisk høgskole?

– Samisk lærerutdanning er ivaretatt av Samisk høgskole, ja, men det er ingen unnskyldning for å frata studentene muligheten til å bruke kompetansen hvor de vil. Det er ikke nødvendigvis naturlig for en med samisk sidemål å ta samisk utdanning, og det er ikke sikkert hun har interesse av å være der, svarer Nygård.

INGEN OPPLÆRING: Anette

Kristensen går andreåret på allmennlærerutdanninga ved Høgskolen i Tromsø, og til våren må hun kanskje avlegge eksamen i et språk hun aldri har hatt opplæring i. Thomas Nygård og Samisk studentforening reagerer på saken.

Foto AUDUN RUNDBERG

Forstår situasjonen

– Høgskoleadministrasjonen sympatiserer veldig med studentene i denne saken, sier Siw Skrøvset,

studieleder på Avdeling for lærerutdanning.

I følge rammeplanen for all-

mennlærerutdanninga kan "studenter med samisk eller kvensk bakgrunn fritas fra kravet om eksamen i begge målformer i norsk dersom de velger samisk eller kvensk i den valgfrie delen

av allmennlærerutdanningen." Studenter med andre språkbakgrunner trenger ikke forholde seg til dette kravet. I følge Skrøvset er det lite Høgskolen kan gjøre med dette.

– Vi ser at det er en urimelig forskjellsbehandling, sier Skrøvset, og forteller at om studentene ønsker å gjøre noe med saken skal ikke Høgskolen være noen stopper. For to år siden tok Høgskolen

Vil ha val over Internett

Sosialistisk studentlag ønsker å legga haustens val av Studentstyret til Internett.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

Deltakinga ved urnevala dei siste åra har ligge på om lag sju prosent, både ved Universitetet i Tromsø og dei andre universiteta i landet. Terje Håkstad i Sosialistisk studentlag (SSL) meiner bruk av Internett kan vera med og få opp engasjementet.

– Studentstyret jobbar med mange viktige saker, og er ein veldig viktig høyringsinstans for studentane, forklarar han.

– Engasjementet rundt studentpolitikken burde difor vore langt høgare. Vi vil på neste Studentstyremøte be Arbeidsutvalet sjå på mogleghetene for å arrangera

årets urneval til Studentstyret over Internett.

Betre informasjon

– Vi forstår at det kan føra til problem relatert til tryggleik og gjennomføring, men om ikkje anna kunne det la seg gjera som ei prøveordning, seier Håkstad.

Håkstad meiner at ein også generelt må betra informasjonen ut til studentane for å auka engasjementet rundt Studentstyret sitt arbeid.

– Studentstyret har i dag ei heimeside, men denne har vore lite oppdatert, seier han, og viser til undersøkingar som konkluderer med at politikarar er nøydd til å

bruka Internett for å nå passive, unge veljarar.

Morskogen skeptisk

I ein kommentar til forslaget om nettval, forklarar studentstyreleiar Tor Arne Morskogen at ei slik ordning vil vera både problematisk og lovstridig.

– Det er eigentleg ein god idé, og Arbeidsutvalet har det med i arbeidsprogrammet allereie. Men vi er underlagt den norske vallova, og den opnar ikkje for val over Internett, seier han. Det føregår riktig nok utredningar på nasjonalt plan, så om nokre år vil det kanskje bli mogleg.

– Det vil samtidig vera svært vanskeleg og kostbart å gjennomføra ei slik valordning, seier Morskogen. Sett at vi arrangerer

nettval, skal vi då også kunna ha urneval i tillegg? Vi vil også få problem når veljarane skal legitimera seg.

– Vil det bli aktuelt å få til nettval som ei prøveordning ved dette studentstyrevalet?

– Eg vil sjølv ikkje gå inn for det. Men det blir opp til Arbeidsutvalet å avgjera den saken.

VIL HA VAL PÅ NETT: – Vi forstår at det kan føra til problem relatert til tryggleik og gjennomføring, men om ikkje anna kunne det la seg gjera som ei prøveordning, seier Terje Håkstad i Sosialistisk studentlag.

Foto KJARTAN OTTERÅ

Oppplæring

opp saken med Utdannings- og forskningsdepartementet (tidligere KUF), og fikk i følge Skrøvset til svar at "slik var det bare".

Rammeplanene for allmennlærerutdanninga skal revideres som

en del av oppfølginga av kvalitetsreformen.

– Dette er en type sak som ved sløvheter kan følge fra en rammeplan til den neste, advarer hun.

Små moduler på vei
Jorun Nordmo ved Samisk institutt tror mindre moduler i samisk vil komme som en følge av Kvalitetsreformen.

Blanke ark og fargestifter

Utopias nye redaksjon er klar til å opplyse studenter som fremdeles vandrer i mørket.

Tekst ANDRÉ BRUUN
Foto MARKUS BRUUN

Årets redaksjon ledes av redaktør Audun Rundberg. Kjartan Otterå har ansvar for kulturdelen og tar gjerne imot sinte beskjeder fra 18 år gamle Blå Rock-bærter som lurer på hvorfor vi ikke skriver om Hives for n'te gang. Per Josef Kristian Insulán, desksjef, vil neppe sove særlig mye i arbeidshelgene og til sist skal Monja Fischer forsøke å fylle utgåtte sko i stillingen som fotosjef. Avtreppe sivilarbeider Markus Bruun skal også gjøre sitt beste for at avisa kommer på gata to ganger i måneden.

Ivrige lesere vil kanskje også ha lagt merke til at en samisk spalte, Nierradakti, har fått plass i avisa.

– Vi lar oss ikke skremme av politisk aktive samiske studenter så lenge de ikke er bevæpnet, er redaktør Rundbergs umiddelbare reaksjon på den nye minoriteten i Utopia.

Lovende Otterå som innehar den nest viktigste stillinga er i strid med gode, gamle Utopia-tradisjoner idrettsaktivist. Det er åpenbart endringer på gang.

– Kilde til abstraksjon, dans og mening sier han selv om Utopias spalte-meter. Det er nærliggende å tro at Otterå leser

NYANSATTE: F.v. Per Josef Kr. Insulán, Monja Fischer, Kjartan Otterå og Audun Rundberg

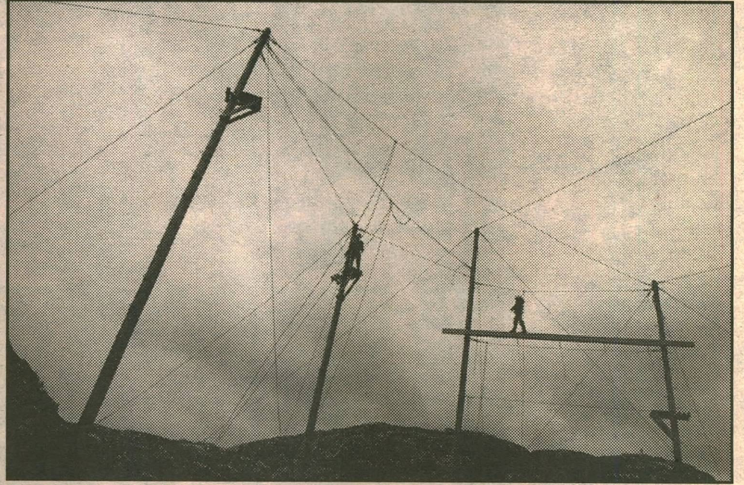
Ny Tid i smug.

De nye medarbeiderne i redaksjonen er i tillegg mange, sultne og kaffetørste. Det skal bli spennende å følge redaksjonen, medarbeiderne og Tromsøstudentene i studieåret som kommer.

Endelig gratis kladdebøker

På møte 3. september valgte Studentstyret ved Universitetet i Tromsø å gå inn på kladdebokavtalen med Tress publishing. Studentstyret har i flere år reservert seg fra avtalen, som tidligere leder av Norsk studentunion Sigrun Aasland inngikk i 2000. Nå vil studentene ved Universitetet motta de første kladdebøkene våren 2003. Bokhandelen Akademisk kvarter (AK) har beregnet at de kommer til å tape 60.000 kroner i året når studentene ikke trenger å kjøpe kladdebøker. Studenttinget ved Høgskolen i Tromsø har imidlertid stilt seg positive til en avtale med AK, og vil utarbeide forslag til en avtale.

Naturlig utfordring?

SPENNENDE: Fra mastene kan man teste hvor tøff man er i høyden.

Et tilbud bestående av både spenning og avslapning.

Tekst MARKUS BRUUN
Foto AUDUN RUNDBERG

En helg med høyt adrenalinnivå etterfulgt av badstue og stampbad er sannsynligvis ikke noe en vil skue på hårene av. Ute på Sommarøya er det nå kommet et nytt tilbud der en kan oppleve nettopp dette.

Høyt

Natur og utfordring har laget en park der en kan få økt adrenalinnivået en del hakk. Det er bygd flere master som en kan klatre opp i og hoppe ned fra, i sikkerhetstau selvfølgelig. De fleste øvelsene går ut på at man hopper fra store høyder, eller rett og slett bare balanserer høyt der oppe. Er en ikke spesielt glad i høyder vil nok mange av aktivitetene gi høyt adrenalinnivå. Den spreke gjengen som driver Natur og utfordring gjør mye for at du skal tøyne grensene dine, og gir ros enten du sprenger grensene dine eller ikke.

Mellom slagene

Mellom de mest spennende øvelsene er det andre øvelser for litt avslapping og lagbygging.

– Vi mener det er viktig å roe litt ned mellom slagene, forteller Magne Moen, leder og grunnlegger av Natur og utfordring. Her kan du henge høyt over havet i kabel, hoppe fra pålene og slappe

av med rolige øvelser mellom slagene. Og til sist kan en dra til Sommarøya feriesenter og slappe av noen timer i badestampen eller i badstua.

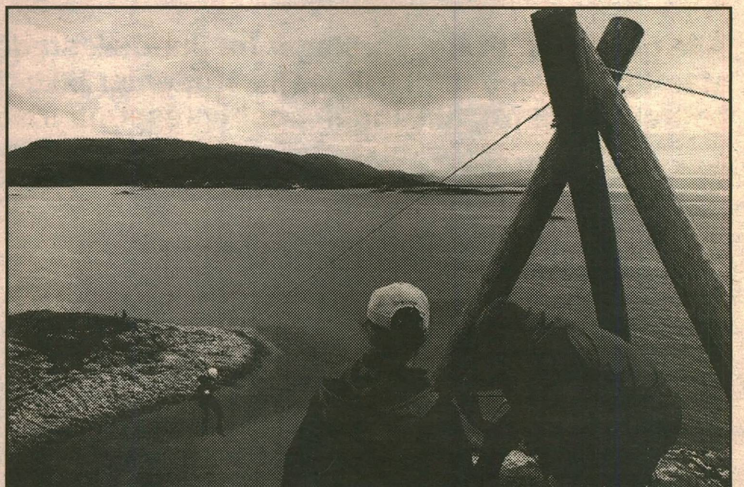
– Baren på hotellet selger øl og brennevin, så den som måtte ha lyst til å slappe av med noen pils har også den muligheten, fortsetter Moen.

Det er ikke så langt som mange tror til Sommarøya, en god halvtime med buss og du er fremme.

– Det går buss hver dag til Sommarøya, forteller Moen. Hvis du kun vil kjøre en type øvelser går det selvfølgelig an, og vil du ikke holde på lenger enn et par timers tid går det også selvfølgelig an, fortsetter Moen.

Studenthus

Det nye studenthuset på Brensholmen ligger også veldig nært tilbudet på Sommarøya. Huset er koselig innredd med malerier, bord og stoler, det er dessuten sengeplass til tolv stykker i huset. Huset er eid av Tromsøstudentenes idrettslag, men kan benyttes av alle studenter. Huset ligger fint til ved havet og det er butikk like i nærheten.

AVRUNDING: Opplevelsene avrundes i en taubane der man seiler flere meter over havet ned mot en halvøy.

Kasteballen Ruphus

FRUSTRERT: Petter Johansen, fungerande leiar i Studentrådet, er frustrert over plassmangelen på Mat.-nat. bygget.

Studentane på Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet mista i haust kontoret til studentforeininga Ruphus. Dette er nok eit resultat av den store plassmangelen på fakultetet.

Tekst KJARTAN OTTERÅ
Foto AUDUN RUNDBERG

I fjor haust skreiv Utopia om dei uhaldbare lesesaltilhøva ved Matematisk-naturvitenskapelig fakultet. Grunna plassmangelen ved fakultetet har leinga i år gjort studentane sitt Ruphus-kontor om til lesesal. Studentane vart i fjor fråteken ein av lesesalane, no får dei tilbake tretti av lesesalplassen, men mistar altså sitt kontor og

sosiale samlingsplass.

Svikta

Petter Johansen, fungerande leiar for Studentrådet ved fakultetet, føler at leinga har svikta studentane.

– Vi vart lova nytt kontor innan 20. august, men dei har ikkje eingong begynt med arbeidet, seier ein frustrert Johansen.

Planen er at ein del av kjøkenet ved kantina skal byggast

om til kontor. Her skal Ruphusforeininga halda til, det same skal IAESTE, Studentrådet og Jentegruppa. Ruphus-kontoret er no berre eit provisorisk hjørna i 1. etasje på Mat.-nat. bygget, om lag ein fjerdedel av storleiken til det gamle kontoret.

– Her brukar mange av studentane å komma innom for å eta lunsj, lesa avisa eller lesa i den store samlinga vi har av teikneseriar, fortel Johansen. Slik det er nå,

har vi altfor liten plass.

Uhaldbare

Fakultetsdirektør Sylvia Labugt er einig i at tilhøva for studentane er uhaldbare.

– Vi må få studentkontora ut frå foajeen ganske snart, slik det er no kan vi ikkje ha det. Men ombygginga av kantinekjøkkenet blir ikkje dette semesteret i alle høve, så det må bli ei ny provisorisk løsning, seier ho.

Labugt oppfatta det ikkje som noko løfte at kontora skulle stå ferdige til 20. august.

– Eg veit av erfaring at slike byggeprosjekt her på Universitetet alltid tar lengre tid enn planlagt. Det einaste vi kan gjera er å presse på Teknisk avdeling for å få ting gjort. Studentane har nok oppfatta situasjonen litt annleis enn oss, forklarar ho.

Tre forsøk er nok

Alle gode ting er tre. Forslaget fra Juridisk studentutvalg, om at antall eksamensforsøk for jusstudenter ikke lenger skal begrenses til tre, fikk ingen positiv respons fra fakultetsstyret

Tekst MARTE S. DRAGSET
Foto ANDERS HOLM

– Vi har gjort det vi kunne. Vi har fremmet forslag om endring av tregangersregelen for fakultetsstyret, men en endring ble ikke vedtatt, sier Markus Lie fra Juridisk studentutvalg, JSU.

Stort press

Argumentene JSU benyttet seg av da saken ble lagt fram er blant annet det presset et begrenset antall eksamensforsøk setter på

den enkelte student. Men det hender at nye studenter tar første eksamensforsøk litt for lett. Forslaget fra JSU gikk derfor også ut på at fritaket for tregangersregelen skulle gjelde bare for studenter på tredje og fjerde avdeling.

– Det blir ofte fokusert på antall ganger man har igjen for å bestå eksamen, i stedet for å fokusere på faget. Det er jo mye som står på spill, sier Lie.

Nytt forsøk i ny by

Som jusstudent i Tromsø har man

altså per i dag bare tre forsøk på å bestå en eksamen. JSU mener dette tvinger jusstudentene til å reise herfra.

– Man kan for eksempel bare flytte til Bergen og få nye forsøk der. Dermed er det uansett ingen samfunnsbesparelse, sier Lie.

Da tregangersregelen ble innført i 1990 møtte den mye motstand. Det ser nå ikke ut som at det er så lett å bli kvitt den igjen. Fra fakultetets side kan en tregangersregel bli sett på som en økonomisk besparelse, ved å luke ut studenter

som ikke består en eksamen på tre forsøk. På en annen side kan en slik regel øke motivasjonen hos studenter til å yte sitt beste på første forsøk.

INNFORT: Faksimile fra Utopia i april 1992 da tregangersregelen ble innført.

Straffes for å spørre

En ny evalueringsform ved Universitetet i Oslo fører til at studenter kan få trekk i karakteren for å spørre gruppelæreren om hjelp. – De som spør om hjelp, skriver jeg opp her, og de får trekk i karakteren, skal en gruppelærer ha sagt i første time mens læreren holdt opp ei bok. Evalueringsformen har blitt innført på kurs i operativsystemer. – Gruppelæreren kan ikke si noe, og vi tør ikke spørre eller snakke med hverandre. Det fører til at vi ikke lærer noe aktivt, sier Johan Basberg, student på kurset, til Universitas.

Mister støtte ved forsinkelse

Hovedfagstudenter mister nå retten til støtte ved forsinkelse hvis de har brukt seks år på cand.magen. Tidligere har studenter fått støtte for seks år på lavere grads studier og to år på høyere grads studier pluss ett år forsinkelse utover dette. Fra og med dette semesteret har studentene rett til støtte i til sammen åtte år og får ikke støtte ved forsinkelse. – Jeg synes Lånekasen burde lage overgangsordninger for disse studentene, som har planlagt utfra de gamle reglene, sier velferdsansvarlig i Norsk Studentunion Kristin Sten til Universitas.

Gammeldags studentsenter

Studentene i Bergen skal få nytt studentsenter. – Ingenting ved planene for nytt Studentsenter er nyskapende, sier Svein Hatløy, rektor ved Bergen arkitektskole. Hatløy mener at planene ikke bruker omgivelsene, og er gammeldagse. Per Aksel Larsen, prosjektleder i Statsbygg, forstår ikke kritikken. – Jeg er helt uenig. Skissene viser et bygg som er svært utadvendt, faktisk ekstremt utadvendt i forhold til det eksisterende bygget, sier Larsen til Studvest.

P4 ikkje allmenn nok

Gjennom samanslutninga Norsk Akademisk Råd har Studentradioen i Bergen søkt P4-konsesjonen saman med Radio Nova i Oslo og Studentradioen i Trondheim. – Vi treng ein annan allmennkringkastar enn NRK, men dagens P4 kan ikkje kallast allmenn, seier Kristine Rustøy Magnesen som er dagleg leiar ved Studentradioen til Studvest. – Eg ser ikkje på Radio Nova (studentradioane) sin søknad som seriøs, seier informasjonsdirektør i P4, Tom Nomeland, til Universitas.

– Ikke ulovlig

INGEN TVIL: – Hadde ikke Lov om samskipnader fritatt dem fra Forvaltningsloven ville det ikke vært noen tvil om Studentsamskipnaden i Tromsø er et forvaltningsorgan, sier jusstudent Johnny Thu. Til høyre medstudent Frode Stock. Foto AUDUN RUNDBERG

Studentsamskipnaden i Tromsø prioriterer frivillige fra studenthuset Driv i boligkøen. Jusstudenter mener en formalitet gjør prioriteringen lovlig.

Tekst AUDUN RUNDBERG

Forvaltningsloven gjelder normalt alle statlige og kommunale organer. Studentsamskipnadene i landet er unntatt fra loven, men Undervisnings- og forskningsdepartementet bestemmer når den skal gjelde likevel.

– Ingen tvil

– Hadde ikke Lov om samskipnader fritatt dem fra Forvaltningsloven ville det ikke vært noen tvil om Studentsamskipnaden i Tromsø (SiTø) er et forvaltningsorgan, sier jusstudent Johnny Thu.

Medstudent Frode Stock sier SiTø er et forvaltningsorgan når de krever inn semesteravgiften, men ikke når de fordeler hybler. Thu mener dette bare skyldes en sløvhets fra departementets side.

– Det er ingen tvil om at de forvalter, men de trenger ikke følge forvaltningsloven, fastslår Stock. Hadde de vært et forvaltningsorgan hadde forskjellsbehandlingen vært ulovlig. Og selv om de ikke er et forvaltningsorgan kan man stille spørsmålsteget ved om de ikke burde følge den likevel.

Forvaltningsloven har underliggende prinsipper om saklighet,

rettferdighet og åpenhet.

I verste fall

– Fritaket gjør at de kan sette hvilke kriterier som helst for boligtildelingen. I verste fall kan de prise hybler etter trynefaktor, sier Thu, som ikke ser noen grunner til at SiTø skal være unntatt forvaltningsloven ved boligtildeling.

I følge SiTøs vedtekter skal saker av uvanlig karakter behandles i styret. Prioriteringen av de frivillige ble gjort på sommerfullmakten til styreleder og administrerende direktør.

– Denne saken er helt uvanlig, poengterer Thu. Hadde SiTø vært et vanlig aksjeselskap og en med sommerfullmakt hadde funnet på noe slik ville personen fått sparken på dagen.

Fastsetter selv

Utdannings- og forskningsdepartementet opplyser at de ikke har fastsatt retningslinjer for når forvaltningsloven gjelder studentsamskipnadene.

– Men dette vil dels følge av forvaltningsloven selv - og dels av forarbeidet til Lov om studentsamskipnader, sier Bjørn Tore

Kjellemo, avdelingsdirektør i Utdannings- og forskningsdepartementet.

– Når de mottar statsstøtte til studentboligene legger vi til grunn at de bruker rimelige og rettferdige kriterier ved fordelingen av boliger, men det er samskipnadene selv som fastsetter disse kriteriene, uttaler Kjellemo.

Da Utopia gikk i trykken 17. september hadde styret i SiTø ennå ikke avgjort saken.

Ryddede

De ordner og fikser for at du skal få det beste tilbudet. Høstens konsertprogram er tøffere enn noen gang.

parentes

Egon Holstad, 30 år

Jobb?

Befinner seg til vanlig bak disken på Platebaren Feedback, men titulerer seg også som "Rock'n'roll-dealer".

Tidligere jobber?

Har jobbet fulltid innenfor musikk de siste ti årene. Er en av guruene innenfor musikk i Tromsø. Fast inventar på plasser som Platebaren Feedback, Blårock og Kaos. Plasser der musikken står i sentrum.

Utdanning?

– Jeg har en mislykket tilværelse fra Universitetet i Tromsø bak meg. Min akademiske side sluknet fort.

Siden da har det vært musikken som har vært det viktigste for meg.

Hvordan fikk du jobben?

– Kort fortalt har jeg vært heldig og truffet de rette folkene her i byen. Jeg har alltid hatt bra folk som har jobbet rundt meg. Kontaktflata mi har utbredt seg mye gjennom årene, noe som har gjort at min bekjentskapskrets stadig har utvidet seg.

Fått til byen i høst?

Gluecifer, The Hellacopters, The soundtrack of our lives, The Ricochets, Danko Jones, The Launderettes, Emmerhoff and the melancholy babies, Amulet og We er noen eksempler.

Mest stolt over å ha booket?

– Jeg var i sin tid mest stolt over å ha booket Townes van Zandt. Det var stort. Dessverre døde han ett år etter å ha spilt her i byen. Han er en legende for mange, og hadde utrolig mye å si for karer som Johnny Cash, Willie Nelson, og Bruce Springsteen. Jeg har også booket Dead Moon en gang, og da var jeg så glad at jeg nærmest begynte å grine. Det største tror jeg nok likevel er, til tross for at

jeg ikke ønsker å sette artister opp mot hverandre, minnet fra i fjor høst, da vi hadde The Hives på scenen to dager på rad på Blårock. Det var rått.

Ditt drømmeskup?

– Har lyst til å svare Iggy på den. Iggy i Tromsø hadde vært helt rått. Tenk deg det, å få høre at Iggy skulle på scenen på Blårock. Det hadde vært noe det. Han er kongen av rock rett og slett, samtidig er han scenekongen over alle. Han har vært et ikon for folk siden 1969.

Har Tromsø et bra, allsidig musikktilbud?

– Jeg tror jeg taler for alle når jeg sier at ingen har mye å klage på. Uansett om du hører på jazz, rock, pop eller uansett, så har konserttilbudet tatt seg skikkelig opp. I 1993-94 foregikk det jævlig lite rundt om i Tromsø. Nå har vi fått flere scener, som for eksempel Kaos og Driv, det hjelper på. Samtidig er det blitt kult å gå på konsert igjen. Tromsø er blitt mer allsidig innen musikk, en ser at electronica-imaget er gått tilbake igjen. Men folk får gjøre akkurat som de vil. De som har ønsker, får booke det de vil. Enten det er jazz, pop eller rock. Jeg føler fraksjonene dekker sine sjangere bra. Se bare på rockeprogrammet, det taler for seg selv. Sinnsykt bra!

Er Tromsø en rockeby?

– Tromsø er i hvert fall ikke en electronica-by. Ha det helt klart. Men ikke misforstå, jeg vil ikke ha noen motsetning mellom rock og electronica. Tromsø er en pulserende by, og en rockestatus ville være glimrende.

Nora Kiil, 47 år

Jobb?

Konstituert kultursjef ved Kulturhuset

Tidligere jobber?

Har før arbeidet som kunst- og handverklærer i skoleverket. Det siste året har ho vært arrangementssjef på kulturhuset. Faglærer i kunst og handverk.

Hvordan fikk du jobben?

– Søkte på vanlig måte på vikariatet som arrangementssjef, var på intervju, og fikk jobben. Stillinga har gått over fra å være et vikariat til ei fast stilling som jeg har permisjon fra dette året.

Fått til byen i høst?

– Vi har et kjempetett og variert program. Jeg vil dra frem Global puls som skal få det til å myldre i det lokalglobale Tromsø på tvers av sjangrene.

Mest stolt over å ha booket?

– Nordlysfestivalen sin åpningskonsert *Under nordlysflammer til afrikansk sol* som jeg arbeider med nå er jeg veldig stolt over. Mari Boine med et afrikansk band, der i blant Kandi Kouyate. Ho har en lang karriere bak seg i hjemlandet, og nettopp slått igjennom internasjonalt. Kouyate har heller aldri vært i Norge før.

Ditt drømmeskup?

– Jeg har tre drømmeartister jeg ønsker å få til Tromsø: Bobby McFerrin, Wyclef Jean og Salis Keita.

Har Tromsø et bra, allsidig musikktilbud?

– Ja, så absolutt. Det er mye allsidig som skjer her.

Er Tromsø en rockeby?

– Jaa, jo.

Tekst HÅKON GRØNBECK, MARI BRÅTVEIT, KJARTAN OTTERÅ
Foto MONJA FISCHER OG ERICA RESTOFSEN

scenen

Øystein Blix, 35 år

Jobb?

Daglig leder i Tromsø jazzklubb og musiker. Spiller trombone, er dirigent og reiser rundt og holder seminar.

Tidligere jobber?

Har jobba som musiker stort sett hele tiden. Som frilans rundt om kring i landet.

Utdanning?

Gikk på jazzlinja på Trondheim musikkonservatorium fra 1986 til 1989.

Hvordan fikk du jobben?

Etter å ha drevet jazzklubb på frivillig basis, så lagde vi ei daglig lederstilling. Da blei det bare slik at jeg tok den.

Robert Dyrnes, 30 år

Jobb?

Ansvarlig for booking og promotering på Kaos. Er også rockekonsulent i fylkeskommunen, der han arbeider for å skape et kompetansesenter for rock. Her vil det bli kurs, i tillegg til å støtte og hjelpe lokale grupper med øvingslokale, skrive søknader og gi ut plater m.m. når senteret åpner rundt nyttår. Han er også med i Troms barne- og ungdomsråd som er en paraplyorganisasjon og et bindeledd mellom 35 organisasjoner for unge og det offentlige. Samtidig driver han plateselskapet Yellow Snow Records.

Utdanning?

Har studert marknadføring, 2 år med kulturfag og økonomi og ledelser, alt fra høyskolen i Alta.

Hvordan fikk du jobben?

I samband med Yellow Snow Records som satser på lokale grupper hadde jeg en finger med i spillet om hva som skjedde på Kaos. Etter ei stund ble det naturlig at jeg overtok ansvaret for arrangement på utestedet. Jeg fikk jobben som booking- og promoteringsansvarlig for Kaos etter å ha røra rundt og *fucka up* i byen ei stund.

Fått til byen i høst?

– Er veldig stort å få opp Charlie Haden og Jim Hall til byen. De er noen av de fremste musikerne vi har i verden. Videre har vi Karin Krogh, Jaga Jazzist og Marit Sandvik band. Vi kan også friste med en overraskelse.

Mest stolt over å ha booket?

– Det jeg er mest stolt over er at vi kan hente inn nesten hvem vi vil. Det er det få andre jazzklubber som kan. Men spesielt konserten med The Zawinul Syndicate i vår er jeg veldig glad for at vi fikk til.

Ditt drømmeskup?

Mitt drømmeskup? Nei, det er nesten umulig å si. Det er veldig mange å velge mellom. Bobby McFerrin eller Johnny Mitchel kanskje? Nei, den største drømmen min er at alle kommer på våre arrangement. Hver konsert er en stor begivenhet.

Har Tromsø et bra, allsidig musikktilbud?

– Tromsø har et spill levende og allsidig musikkmiljø, med folk som er interessert i alt innen jazz, pop, rock, klassisk og korpsmusikk. Problemet vårt er kanskje at tilbudet er for lite på fredag og lørdag. Der må utestedene ta et ansvar, slik at vi får komplett tilbudet.

Er Tromsø en rockeby?

– Egon og Blårock er veldig flinke til profilere seg, og gjør en kjempejobb med å få frem lokale band og samtidig få opp store navn til Tromsø. Men som jeg sa, vi har et veldig allsidig tilbud.

Fått til byen denne høsten?

– Kaos vil denne høsten ha mye lokale band på plakaten, i tillegg til internasjonale grupper, og grupper som er *up and coming*. Det er torsdag som er konsertdagen.

Alle de lokale gruppene som spiller kan gi sin stemme til en av de andre gruppene. Det er mest som en konkurranse hvor de med flest stemmer vil gå videre til en finale som blir holdt i desember. Vinneren får 15 tusen kroner som er øremerka til plateinnspilling.

Mest stolt over å ha booket?

Link 80 frå California på Driv i fjor høst.

Ditt drømmeskup?

Dead Kennedy's og Motorhead på Kaos på en og same kveld.

Har Tromsø et bra, allsidig musikktilbud?

– Ja, vi har et bra tilbud, men det kan alltid bli bedre. Håper vi kan få opp flere band her til byen etter Norwegian Air Shuttle kom på markedet, og prisene gikk nedover.

Er Tromsø en rockeby?

– Ja, definitivt!

Ane Seringstad, 25 år

Jobb?

Booking- og arrangementsansvarlig på Driv (frivillig arbeid). Arrangør, ambulør i forbindelse med Norgesnett-turneen. Er også litt student.

Tidligere jobber?

– Jobbet på Yaz'n i sin tid. Har jobbet på Kaos, vert vaktleder på Driv, jobbet på Kvarteret i Bergen. Kort sagt: Skjenket haugevis med øl i en årrekke.

Utdanning?

– Samfunnsvitenskapelig cand.mag. - grad. Har også åtte vektall på hovedfag i sosialantropologi.

Hvordan fikk du jobben?

– Det er et frivillig verv, som velges på allmøte, og der ble jeg valgt.

Fått til Tromsø i høst?

– Insomniafestivalen (Ralph Myerz and the Jack Herren Band, Ugress, Biosphere, Kim Hiortøy, Sternklang og Floora.), Mari Boine, Bjørn Berge,

Satyricon (kanskje 3. oktober sammen med Egon), Morten Abel, Vidar Vang, Vamp.

Mest stolt over å ha booket?

– Tror nesten det må bli Ralph Myerz and the Jack Herren Band, med Flora som support. Det er grisetøft live med masse pyroeffekter. Folk stor-koste seg og hadde en vannvittig bra opplevelse. De som ikke hadde hørt dem før fikk en positiv overraskelse. Liker at folk kommer bort i etterkant og hevder at jeg har gitt dem en av deres største konsertopplevelser. Det er det konserter dreier seg om, altså å gi publikum en fantastisk opplevelse.

Ditt drømmeskup?

– Har klart å få Morten Abel nå, noe som var et av målene mine, men å se Bono på Haakoscenen er selvsagt den største (fjerne) drømmen en kan ha.

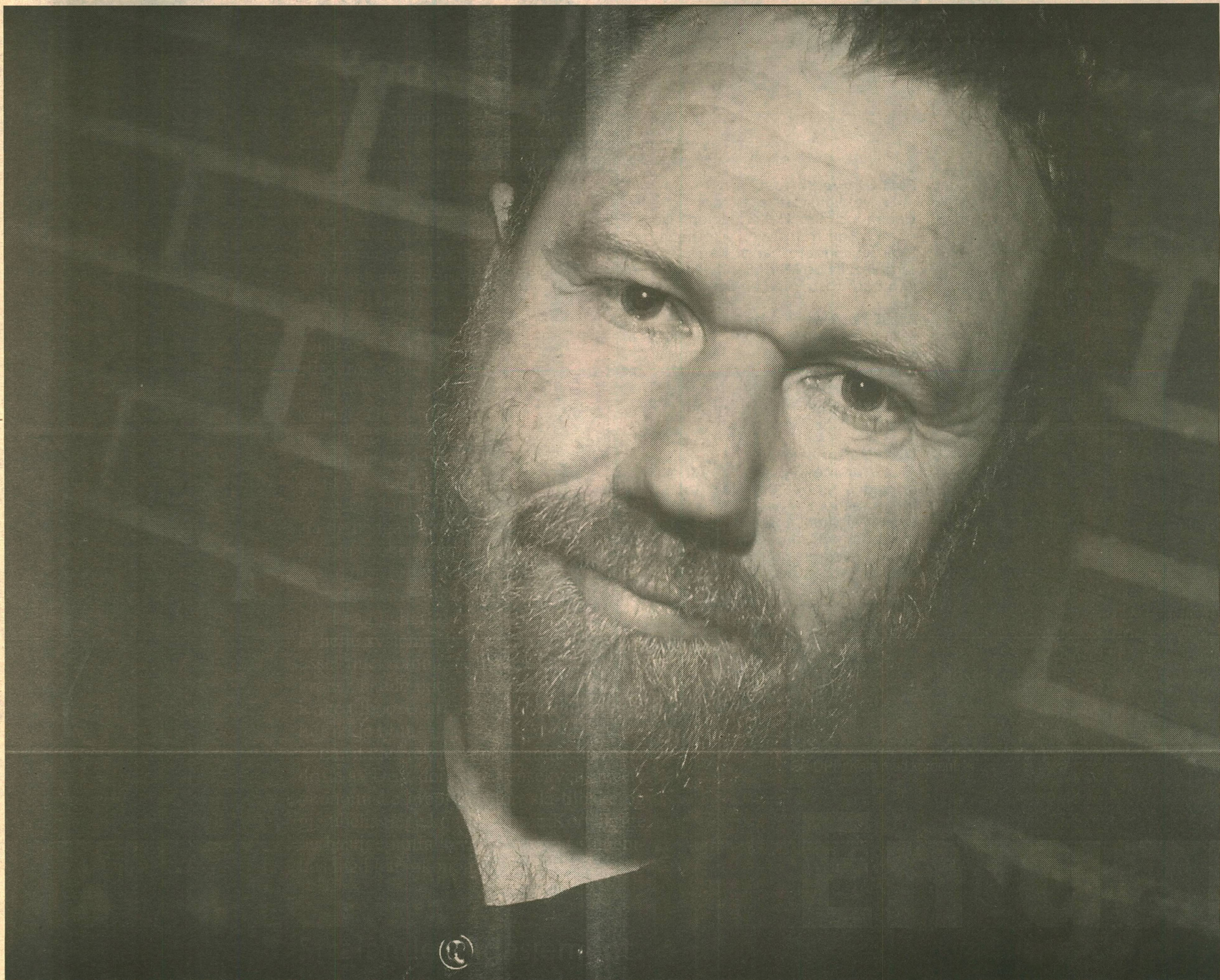
Har Tromsø et bra, allsidig musikktilbud?

– I stor grad, ja. Selvsagt mangler vi nok bittelittegrann for å få dekket hele spekteret, men jeg tror vi er langt på vei. Vi i kulturstyret på Driv er bevisst på at det programmet vi tilbyr trømsøværingene og studentene i byen skal være så bredt som mulig. Vi har dermed lagt opp til et variert program, som ikke overlapper andre utesteder i byen med hensyn til sjanger. De andre utestedene som tilbyr kulturarrangementer, pluss Driv, mener jeg alt i alt gir et bra og variert kulturtilbud.

Er Tromsø en rockeby?

– Både ja og nei. Rock er et viktig element i kulturen, men den er ikke alt. Etter at Driv har kommet på bane, vil jeg påstå at den har åpnet døren for et videre spekter innen musikk, samt gjort musikken mer tilgjengelig for folk. Folk kommer på konsertene våre og forventer en god opplevelse og bra kvalitet, og det gir vi dem uansett sjanger.

Det gode dømet

FRED: For Jørgen Johansen er fred mellom anna kapasiteten til å handtera konflikhtar på ein kreativ og ikkjevaldeleg måte.

Kva er det som skal til for å løyse ei konflikt? Kva er ei konflikt? Og er ordet konflikt synonymt med valdsbruk?

Jørgen Johansen, leiar for Center for peace studies ved universitetet i Tromsø, har i mange år jobba med konflikhtar og konfliktløysing både som forskar ved universitetet i Gøteborg og felten rundt om i verda.

– Eg trur du og eg forstår ordet konflikt forskjellig, seier Johansen. Du ser berre på dei valdelege konfrontasjonane som eigentlege konflikhtar. Men konflikhtar er mykje meir enn det.

Johansen peikar på at media nesten utelukka fokuserer på dei væpna konfliktane. Men også den tradisjonelle fredsforskinga har nesten utelukkande lagt vekt på slike, legg han til.

– Ingen har skriva bok om historia til freden.

Ikkje berre teori

– Dei fleste konfliktane er faktisk ikkje valdsprega, held han fram. Det er meir å læra av dei gode døma.

Dette er også ein viktig tanke bak fredsstudiet. I erklæringa frå Center for peace studies heiter det at den viktigaste oppgåva deira er å hjelpe til å undersøke fredelege måtar å løysa konflikhtar på, og å gjere ikkjevaldelege handteringar av konflikhtar betre kjende. Johansen trekk ein parallell til naturvitskapane:

– Ein naturvitar ser ikkje på dei kræsja døma.

For Johansen er det dessutan viktig at studiet ikkje berre består av teori. For som han seier: – Det blir som i medisin. Finn ein eit problem, skal ein prøve å gjere noko med det. Dersom du oppsøker ein lege fordi du har funne ein svulst, er du ikkje interessert i at legen skal skriva ein artikkel om han.

Har fellestrekk

Som forelesar har han god nytte av tretti år med erfaringar frå fredsarbeid. Han har mange år bak seg

i fredsørsla, har jobba med sivil ulydnad, forsvarsspørsmål, har samarbeida med ikkje-statlege organisasjonar på ulike nivå og jobba tett opp mot konfliktområde over heile verda. Men er det slik at erfaringar kan overførast frå ei konflikt til ei anna?

– Ja, dei ulike konfliktane har ein del fellestrekk, forklarar han. Til dømes har ein hatt ein del nyttig utveksling av erfaringar frå konflikhtar i Midtausten og Kashmir, og mellom Nord-Irland og Kroatia.

Viktig å skapa tillit

Jørgen Johansen held for tida på med å skapa kontaktar for det nystarta senteret rundt i heile verda. Samtidig foreles han, deltek på ulike seminar og driv med mekling og praktiske forhandlingar ved konflikhtar på ulike nivå.

– Blir du ikkje lett oppfatta som ein betrevitar når du kjem til eit nytt område, utan nok kjennskap til dei

konkrete konfliktane?

– Før ein kan vere med på å løyse ei konflikt, er det viktig å skape tillit, seier Johansen. Og legg til: Første gong eg kjem til ein ny plass blir eg møtt med ei haldning om at: Dette forstår du ikkje. Då svarer eg: Ja, denne situasjonen er unik, og likevel har han fellestrekk med andre konflikhtar.

Konflikhtar skal kunna løysast på fredeleg vis. For Johansen er fred mellom anna kapasiteten til å handtere konflikhtar på ein kreativ og ikkjevaldeleg måte. Men han trekk også inn at ein ikkje skal prøve og hindre at konflikhtar oppstår.

– Konflikhtar er både naturlege og nødvendige. Det er bruken av vald som kan reduserast.

Tekst TONE SLOTSVIK
Foto AUDUN RUNDBERG

MU FÁPMU: - Mu fápmu lea ráhkesvuolta, suhttu ja áibbašeapmi friddjavuhtii.

Boine is back, back again...

Dagahii stuimmi 80-logus, ja vuordimis dagaha maiddái dál stuimmi, Driv`as. Deaivat Mari Boine, geas leat stuora vuordamušat konsertii. – lea álo suohtas leat Tromssas.

Moai deive Mari Boine studeantaviesus Driv, gos sus galgá leat konsearta seamma eahkeda. Miedihán govvideaddái ahte lean oalle shaky, ii leat dávjá ahte máilmmenástti beassá jearahaddat. Ma máilmmenástti lea ge Mari Boine. Son lea beakkán miehtá máilmmi, eamitálbmogiid ambassadevran, ja lea musihkainis buvttahan sáhkki vuoda eamitálbmotáššiide.

- Mun ráhkadan ieš trenddaid

Norgga mediain lea Mari Boine namuvvon dego okta norgga deatáleamos kultuvraovddasteadjin, ja lohká ieš ahte lea somá go son sáhtá leamin mielde vaikkuit dasa ahte eambosat beroštisgohtet sámi kultuvrras. Okta min stuorimus trendsettáriin, gii sihke nagoda ovvdastit sámi miehtá máilmmi ja buktit máilmmi treanddaid sápmái ja sámi musihkkii. Ii loga čuovvut treanddaid, baicca ieš fuomášit ja buvttahit ođđa dáiddalaš govaid.

Mari Boine ođđa skearru, Gávccii Jahkejuogu, lea bures vuostáiváldon sihke sámi ja dáčča servvodagas. Ja son lea ožžon buori kritihka Norgga mediain. Mari muitala ahte álggos eai buohkat vuostáiváldan su musihka seamma entusiasmmain, earenomážit riddoguovvun. Čilge ahte ii lean dohkkehuvvon eat sápmelaš ja ollusat eai liikon Mari abas vuogi ovdánbuktit jurdagiinis. Sápmelaččaid gaskkas lei váttis dohk-

kehit su rabasvuoda ja movt son cuoiggui Norgga stáda badjelgeahččama.

– Olmmoš ii sáhte agibeavve leat suhttan

Jagiid mielde lea Mari musihka rievdan, nu maiddái olbmuid vuostáiváldin. 80-logu garra politihkkalaš teavsttat leat dibman, ii šat oro darbu huikit Oslo alla hearráide.

– olmmoš ii sáhte agi beavve leat suhttan, lohká son ieš. Dál son deattuha eambo mii sámiid árbi lea ja lohká ahte dat lea ollu nannosat ja gievrrat proteasta. – sáhtá oainnat leamin politihkkalaš mángga lahkai, ja vaikko lei ge deatálaš protesteret, de orru dálá vuogis eambo fápmu. Mari musihkki lea vuoigŋalašvuolta maid deatálaš ja muhtin ráje su lávlagiin lea ge dákkár vuoigŋalaš jietnagovva.

Gávccii Jahkejuogu

Dat mii earuha dán skearru ovde skearruin lea ahte dán háve lea váljen geavahit earaid divttaid, iige nugo ovdal, go ieš lea čállán teavsttaid, muhto dal halidii juoga eara geahččalit, nu ahte lea váljen geavahit divttaid vuodđun. – mu sánit eai leat vel láddan, muitala Mari ja čilge ahte juohke lávlla gáibida issoras olu, ahte jorggut sielu ja ovdanbuvttat siskkimuš dovdduid. Ii loga šaddat seamma peršuvnnalaš go muđuid, muhto go ieš lea mearridan makkar divttaid aigu geavahit, de anjke bohtet su jurdagat ja

dovddut, maid son hálida muitalit, ovdán dán skearrus.

Mari Boine feat. Eminem

Luondu lea alo leamaš gosa Mari ohcala go son dárbbaha inspirašuvnna su barguide. Mari lohka iežas liikot Davvi Parisii buoret go Pariisi justa dan dihte go dappe lea luondu, muhto ii beasa jávkat ja leat anonyma nu movt stuorit gávpogiin. – buohkat dárbbahit muhtomin jávkat, deattuha Mari.

Nu movt buot stuora dáiddariin lea maiddái Maris iežas čiegus báiki gosa vuolga go aigu ođđa fámuid čohkket. Anárjohtgáttis beassa son ráfálaš birrasis máttuid fámuid iskkadit ja hutkat ođđa musihkaid.

Ii leat dušše luondu mii bidjá Mari jurdagiid leahtu, maiddái eará čuojaheaddjit.

Muitala ahte son earet eará liiko hip hop ja eará ođđaigásaš musihkkii, ovdamearkka dihte lea Eminem fávdnát su mielas, ja sáhtašii boahhteáiggis fuobmát rahkadit hip hop-lagan musihka, muhto diedus livččii sámi vuoigŋalašvuolta galgan vuodđun. In jáhke ahte goasse Slim Shadyn boahteba ovtta musihka rahkadit, muhto livččii somá gullat Mari hip hop guvlui geahččaladdat, lea bures lihkestuvvan buot musihkainis dán radjai, manne son ii maiddái dáinna.

Teaksta IDGOS MÁHTE RISTINA OLE MÁHTTE JA FIMBEN ÁILLU ÁNTE ANTE Govven NÁIMAKKA SVEINUNGA AUDUN

Mari Boine

-Sámi artistta/komponista, šaddan 8.11.1956 i Gámehisnjarggas, Kárášjogas.

-Assá Norggas ja Parisas.

-Náitalan senegalalaš gitaristainn Moustapha Blondin.

-Guokte rávis gánda.

-Skearru: «Jaskatvuoda manŋa /Etter stillheten» (1986), «Gula Gula» (1989, Spellemannprisen), «Goaskinviellja/Ørnebror» (1993), «Leahkastin/Unfolding» (1994, Vossa Jazz oktavuodas), «Radiant Warmth» (1996), «Ellain» (1996), «Bálvvoslatnja/Room of Worship» (1998) ja «Gávccii Jahkejuogu/Eight Seasons» (2002).

-Dahkan sámi musihka dovddusin miehtá máilmmi, ja bargan ovtta artisttain dego Jan Garbarek, Yossou N'Dour ja Peter Gabrielain.

-Oassálasttii world music-prošeavttas «One World, One Voice» 1990is.

NIERRADÁKTI

Norsk versjon av intervjuet på www.utopia.no

Mørk natt, sal

OLIGARKI: Dei få områda med god jord er på få, rike hender. Dei fattige får den dårlegaste jorda.

Guatemala har gått gjennom 36 års blodig borgarkrig. Men sjølv om kampene er over, går vegen mot fred, rettferd og sanning seinare enn på lenge.

29. desember i 1996 undertekna regjeringa og opprørarane i Guatemala ein fredsavtale som skulle setja endeleg strek over den 36 år lange borgarkrigen i landet. Tilstades var president Alvaro Arzu, Rolando Moran frå geriljagruppa URNG og om lag 1200 utanlandske gjestar. I gatene i hovudstaden feira 20 tusen menneske undertekninga med dans og musikk. FN sin avtroppande generalsekretær Boutros Boutros-Ghali kalla avtalen ein milepåle i landet og området si historie. – For fyrste gong er det fred i heile regionen, med demokratisk valte regjeringar i kvart av landa, sa han i ein tale under seremonien.

200 tusen menneske var blitt drepne og rundt ein million menneske sendt på flukt i perioden som vert kalla "den mørke natt" i Guatemala. Det vart utført 669 massakrar, der hæren stod for 626. Vel 83 % av ofra var Maya-indianarar og det var deira område som var mest underutvikla. 93 % av overgrepa vart utført av regjeringa og hennar organ, først og fremst hæren, og 3 % av geriljaen.

Maccarthysmen i Sentral-Amerika

På 1950- og 1960-talet var det ei sterk antikommunistisk rørsle blant dei vestlege landa, med USA i spissen. Denne såkalla maccarthysmen

gjorde seg særleg gjeldane i sentral-Amerika, som for amerikanarane var eit viktig strategisk område. Kampen for stabiliteten og for å halda kommunismen på avstand var ein viktig føresetnad for at borgarkrigen i Guatemala vart løyst ut.

– På denne tida såg det på mange måtar bra ut for folket i Guatemala. Den nye progressive, sosialdemokratiske regjeringa hadde gått inn for ein meir sosial profil, der dei fattige bøndene fekk meir jord og tilhøva til indianarane skulle betrast.

Men regjeringa vart i amerikanske augo sett på som venstrevrid og var dermed ein trussel for stabiliteten i området. Dette fortel Georges Midre ved institutt for sosiologi. Han har dei siste åra jobba opp mot San Carlos-universitetet i Guatemala og har hatt fleire lengre forskingsopphald i landet. Forskingsprosjektet han er med i er ein del av Nufu (Nasjonalt utval for utviklingsrelatert forskning og utdanning), som med stønad frå Utanriksdepartementet driv eit utstrakt samarbeid med forskings- og utdanningsinstitusjonar i utviklingsland. Han har også halde føredrag om borgarkrigen og fredsprosessen i Guatemala.

USA-støtta statskupp

– I 1954 vart Jacobo Arbenz og hans regjering styrta av militære med støtte frå CIA og den amerikanske

regjeringa, fortel Midre. Mykje av jordreformene stoppa opp, og den sosiale profilen forsvann, samtidig som det vart ei sterk auke i valdsbruket med ei intensiv jakt på fagforeningsfolk og andre som vart oppfatta som ein trussel. I byrjinga av 1960-talet steig misnøya med militærregimet, og det vart etterkvart bygd opp geriljagrunder rundt om i landet.

– I nærare førti år heldt denne geriljakampen på meir eller mindre intensivt. Men mot slutten av 70- og byrjinga av 80-talet toppa det seg. Styresmaktene dreiv no ein hard kamp for å fjerna geriljagrunder. Og med amerikansk støtte kleidde dei opp ein halvmilitær styrke på 900 tusen mann som skulle reinska ut geriljaen. Heile landsbyar som var mistenkte for å huse geriljagrunder vart brent til grunnen, mistenkte vart slakta ned, og om lag 1,5 millionar bønder vart sendt på flukt, seier Midre. Folket vart på denne tida utsett for ei enorm undertrykking av desse styrkane.

Fredsinitiativ utanfrå

Mot slutten av 80-talet endra tilhøva seg, geriljaen vart slått militært og ein kunne sjå noko større forhandlingsvilje blant partane. Georges Midre trekkjer likevel inn utanforliggende årsaker for å forklara den positive utviklinga på denne tida.

– I 1986 tok Costa Ricas president

Oskar Arias initiativ til fredsamtalar mellom partane i borgarkrigen. USA var i utgangspunktet skeptisk til fredsamtalar på denne tida, men då sandinistane tapte valet i Nicaragua i 1990 og Berlinmuren fall, vart dei meir positive. Vidare kom FN inn i bilete og det kom til foreining med venneland for Guatemala der blant anna Noreg var med. Dei frivillige organisasjonane har også hatt ei svært viktig rolle i fredsprosessen.

Georges Midre trekkjer fram Kirkens nødhjelp med Petter Skauen i spissen, og Luthersk verdensforening med Gunnar Stålsett. Desse har fått mykje av æra for å ha fått partane i konflikten i gong med fredsamtalar. I mellom 1994 og –96 vart det undertekna ei rekkje avtalar, før den endelege avtalen i Guatemala by i desember 1996.

To sanningskommisjonar

– *Kva inneheld desse fredsavtalane?*

– Dei var først og fremst grundige analysar av konflikten, men innehelt også ein konkret plan, ikkje berre til å få slutt på valden, men også for ei demokratisk utvikling og for å sikra velferd og menneskerettar. Ein viktig del av fredsprosessen har også vore oppretting av sanningskommisjonar, fortel Midre. Etter 1996 har det vorte oppretta to kommisjonar. Ein organisert i den katolske kyrkja etter modell frå Argentina, og ein gjen-

te mot dag

studenten

USIKKER FRAMTID: Den nye generasjonen i Guatemala går ei usikker framtid i møte. Høg kriminalitet, undertrykking og korrupsjon pregar landet.

nom FN. Den førstnemnte gav ut eit fire binds stort verk med utsegner frå overgripingar, og var meint å sameine partane i konflikten. Biskop Gerardi som leia sanningskommisjonen, vart drepen to dagar etter at han la fram resultatet. Seinare viste det seg at delar av det guatemalske militære stod bak. Den FN-oppnemnte sanningskommisjonen byggjer på mykja av det same materiale som den andre, men namngjev ingen av vitneprova, og dei kan ikkje brukast i retten. Denne kom ut i 1999 og viste enorme brotsverk frå styresmaktene.

Stor fattigdom og kriminalitet

– Korleis ser freden i Guatemala ut i dag?

– Den væpna kampen er over, men bakgrunnen for konflikten er lik. Jordspørsmål og spørsmåla rundt eigedomsforhold er lika problematisk som dei var før reformplanane på femtitalet. Maja-indianarane er framleis marginalisert og undertrykt, sjølv om rettane deira har betra seg noko. Ein må også hugse at Guatemala er eit av dei fattigaste landa i verda, med ein enorm analfabetisme. Kriminaliteten i landet er også svært stor. Mykje av våpna som vart delt ut på slutten av syttitalet, er framleis ute blant folket. Det finns også restar av paramilitære grupper i landet. Det kan verka som om desse vert mobilisert av regjeringa for å trua stabilitet

og for å gå til åtak på meir progressive grupper, for eksempel dei som arbeider for jordreformer. Korrupsjonen er også eit enormt problem. Alt i alt går demokratiserings- og fredsprosessen svært sakte.

Dei ansvarlege sit framleis ved makta

–Kva hindrar vidare utvikling i landet?

–Eit av store problema er at det ikkje er noko konkret definisjon av kva som er utgangspunkt for konflikten, forklarar Midre. Og det er lita vilje blant styresmaktene til å ta tak i fattigdomsproblem og undertrykking. Eit anna problem er at det er ingen som vil vedkjenna seg sine synder frå den blodige borgarkrigen, og med føringane i sanningskommisjonen er det vanskeleg å få nokon dømt. Det er riktig nok gjort forsøk på å få dømt tidlegare statsjef, general Efraim Rios Montt for folkemord, til nå utan hell. Mange av dei ansvarlege for blodbadet i Guatemala på 70- og 80-talet sit framleis i maktposisjonar.

Tekst KJARTAN OTTERÅ
Alle foto GEORGES MIDRE

MAYA: Om lag seksti prosent av folkesetnaden i Guatemala er Mayaindianarar. Her eit utandørs mayaalter.

Fakta: Guatemala

Hovudstad: Guatemala by
Areal: 108 429 km²
Folkesetnad: 11,2 mill, ca 60 % mayaindianarar, 39 % ladino (europisk avstamming), 1 % xinka og garifuna (afrikansk/karibisk avstamming).
Viktigaste eksportvarer: kaffi, sukker, bomull og bananar.

Fakta: Nufu

Utval for forskning og utdanning, knytt opp til Utanriksdepartementet. Driv samarbeid med forskings- og utdanningsinstitusjonar i utviklingsland. Nufu tilbyr reisestipend til hovudfagstudentar som vil skriva avhandlingar med materiale frå Guatemala.

Foto ARNT V. ARNTSEN

Namn: Ann-Elisabeth Eilertsen
Alder: ??
Studerer: Medisin grunnfag

Siste veke:

– Eg var på alle førellesningane og brukte mykje tid i data-laben for å reinskrive notata mine. Kanskje tre, fire timar framfor skjermen. Då får eg eit lite kompendium av reinskrivne notat og stoff frå fagbøkene eg kan lese på før eksamen.

– I helga var eg på tyttebærtur og gjekk ein tur i lysløypa.

– Har du vert ute på byen?

– Eg var på Driv forgje onsdag. Då var det ein bli-kjent-kveld for dei som går medisin grunnfag. Eg var der ei stund, deretter fór eg og nokre andre til Rorbua. Naut ein kaffi og levande musikk. Har vel eigentleg lyst å bli litt betre kjent med byen.

– Kva held du elles på med?

– Eg er glad i å vere ute, så eg går turar ganske ofte. Elles likar eg å skravle med dei eg bur saman med. Eg er komen i hus med folk eg likar og er heldig sånn set. Det blir og ein del TV, mest samfunnsdebattar og nyheiter.

Siste dag:

– Det var fire timer med førellesning der eg sat att med veldig få notat og ein tur innom PC-laben for å sjå om ikkje Classfronter kunne hjelpe. Det kunne det altså ikkje. Deretter var det ein førti minutters spasertur heim. Eg går til og frå skulen så lenge det ikkje er noko fysisk i vegen som hindrar meg.

Siste time:

– Var inne på Classfronter, har ete og skal no til UB, til PC-laben, og føre inn notata mine.

– Vil du forandre denne rutinen?

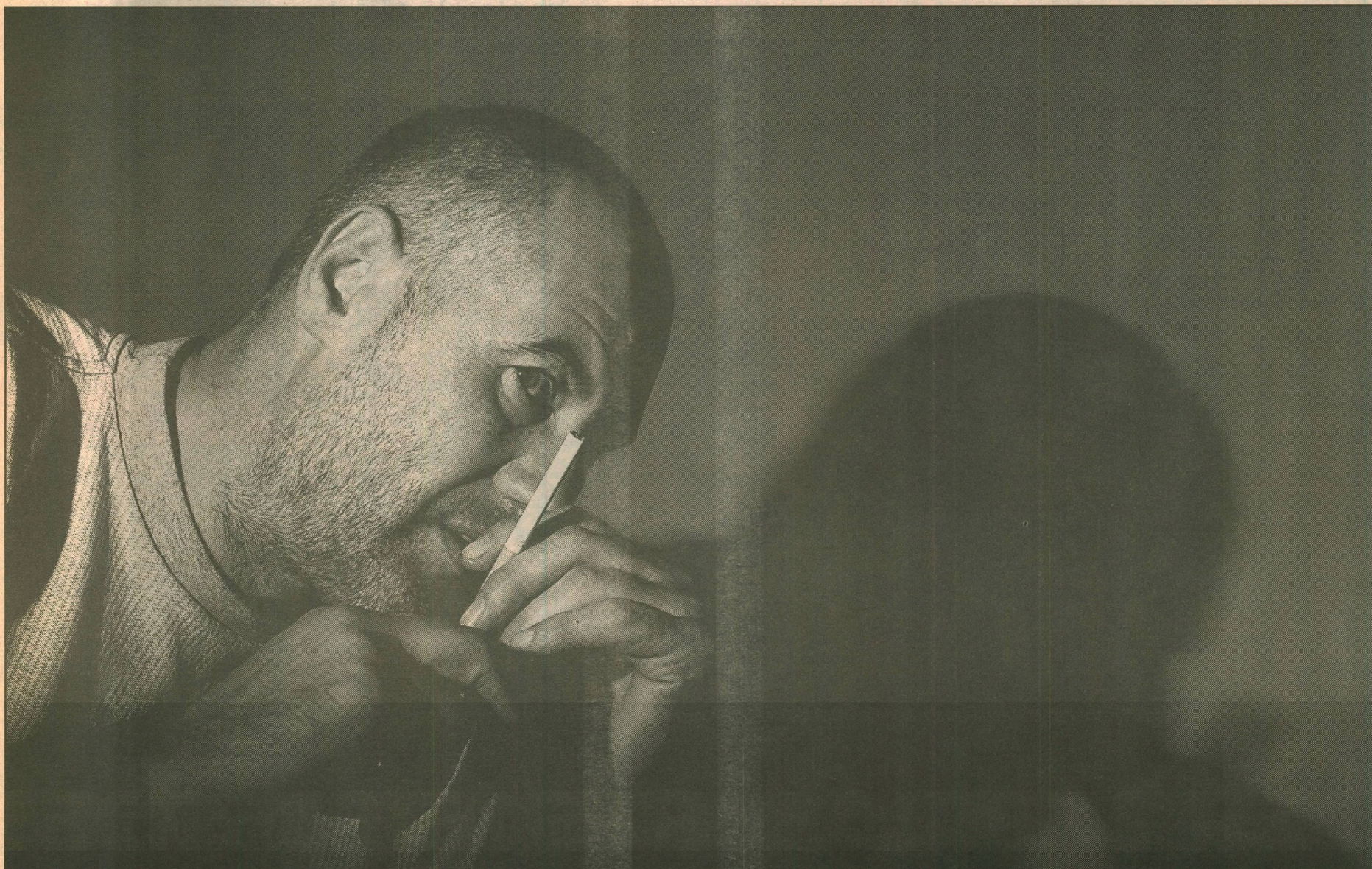
– Eg er ikkje noko rutinemenneske eigentleg. Det kan jo hende at eg, rett som det er, bestemmer meg for å gå meg ein tur i lysløypa, at eg fer til byen pluteleg eller berre slår meg ned for å nyte ein kaffi saman med nokon, sånn som no.

– Eg treng alderen for denne spalta...

– Nei! Det har du ikkje lov til å spørje damer om. Berre ta biletet du!

Tekst ARNT V. ARNTSEN

En fisk til sinns

INGEN KALD FISK: En mann med stort engasjement og mye på hjertet.

Etter nitidige forsøk lyktes Fish endelig å få til konsert i Tromsø som del av en etterlengtet Norgesturné. Vårt intervju avdekker en Fish som ikke følger stimen.

Marillion er et band som var store i Norge på midten av åttitallet med hits som *Kayleigh* og *Incommunicado*. Frontfiguren Fish alias Derek William Dick hoppet av lasset i 1988 og startet som soloartist. Det har blitt sju studio-plater pluss noen live- og samleskiver siden bruddet, i tillegg er han opp-tatt med tv-serier og den snart premiereklare, irske, svarte komedien *Nine dead gay guys*.

Fish viste seg å være en svært hyggelig og sympatisk skotte som engasjerer seg i det meste han prater om. Vi kom inn på temaer som politikk, Marillion, underholdningsindustri, musikk og turneer.

Amerikansk dobbeltmoral

Fish er en mann med stort politisk engasjement, han står for skotsk løsrivelse fra Storbritannia og er svært negativ til George Bushs "drit i resten av verden" -holdning og den amerikanske dobbeltmoralen.

– Med den ene hånden deler de ut "frihet og levestandard", mens de samtidig med den andre hånden deler ut våpen og egen moral. De er involvert i konflikter over hele kloden, som i Nicaragua, El Salvador og Afghanistan. USA er en uvitende nasjon med kun en riksdekkende avis. De vet ikke hva som skjer i resten verden fordi de kun ser den gjennom øynene på CNN.

Fish er blant dem som ikke tente lys for ofrene i World Trade Cen-

ter. Det er fordi han synes det ikke fokuseres på tragedier andre steder i verden, og at amerikanske og vestlige menneskeliv blir sett på som mer verdifulle enn andre.

– Hver dag dør det 34000 barn på grunn av fattigdom, sult, og sykdommer som AIDS. Det døde mellom tre og fire tusen mennesker i World Trade Center. La oss si at man fyller et tårn med tre tusen barn og lar det rase sammen. Og så repeterer man det annen hver time hver dag hele året. Men ingen ser ut til å bry seg. Folk som ytrer seg slik politisk blir stemplet som venstreradikale og kan miste sin ytringsfrihet fordi majoriteten behandler dem som en trussel mot den amerikanske levemåte.

Tungt brudd

Fish forlot Marillion etter plata *Clutching at Straws* og dens påfølgende turne fordi han ikke trivdes.

– Vi vokste ikke sammen som band. Det var kun album og turne, album og turne, og så videre. Det handlet stort sett om penger. Folk rundt oss tjente store penger på oss. Vi hadde en dårlig ledelse, og jeg stod for alt av intervjuer og organisering av turneer og slikt.

Han drakk mye alkohol og tok mye narkotika på den tiden. Han mener han ville dødd hvis han hadde fortsatt slik. I tiden rundt bruddet giftet han seg, det ga ham nytt perspektiv på ting og han skjønnte at det fins større

ting enn å være i et band. I tillegg var det mye politisk uenighet innad i bandet. Det er ikke lett å være skotsk nasjonalist i et engelsk band.

– Det å slutte i bandet var like tøft som en skilsmisse. Vi er fremdeles venner, men det tok lang tid før vi møttes igjen. Nå kan jeg være meg selv og slippe å representere et band.

Egen kontroll

Fish er en musiker som på tross av stor suksess på åttitallet har unngått rampelyset og ubehageligheter fra tabloidene.

– Jeg liker en anonym tilværelse, å kunne se mitt fotball-lag, gå på den lokale puben og ikke være et stykke offentlig eiendom.

Etter å vært på en rekke større plateselskap hvor han fikk slett behandling, styrer han nå utgivelsene sine selv. Og mye av salget foregår over Internett og på konsertene. Lite promotering av platene i Norge gjør at mange som går på konsertene i Norge er forholdsvis ukjent med mye av det nye materialet.

– For første gang på lenge gjør jeg gamle Marillion-låter igjen. Det er fint å se at de gamle låtene fungerer såpass godt 16-17 år etter. Og så er det fint å gi publikum noe av det de kommer for. Samtidig får jeg fremført nyere og mer ukjente låter, som forhåpentligvis får folk til å kjøpe platene mine, siden de er vanskelig å oppdrive i norske butikker.

Musikk som personlig uttrykk

Fish tenner seg en røyk, før han snakker om den moderne musikkindustrien som han har lite til overs for.

– Musikkindustrien er en fornærmelse mot musikere som studerer og jobber med musikk på et personlig og dedikert plan. Det er for mange lett-vinte løsninger. Nye band får tildelt en stylist og lærer seg å danse. Det er et ufattelig misbruk av ressurser. Musikk skal komme fra hjertet og sjelen og ikke fra et kredittkort. Musikken er for meg en personlig måte å uttrykke seg på, og derfor gjenspeiler musikken min alt jeg er inspirert av, både musikalsk og tekstmessig, sier han. Og så nevner han inspirasjonskilder som Led Zeppelin, Yes, Genesis og forskjellige former for folkemusikk.

Fish avslutter med å snakke om å ta vare på de viktige små øyeblikkene i livet. Han sier seg takknemlig for det positive som skjer ham og at han ikke tar noe for gitt. Kanskje som en floskel å regne, vil noen si, men etter halvannen times god samtale med Fish, får slike banaliteter ny mening og tyngde. Et meningsinnhold som gjenspeiler musikken hans.

Tekst GLENN FAGERVIK OG
THOMAS E. NYGÅRD
Foto AUDUN RUNDBERG

Kultur

Kulturkommentar

Stengte dører

Fjern tjuekroningen, opna alle dører og la studentane boltra seg. Etter ca eit halvt år med inngangspengar på Driv laurdagskvelden er det vel berre å innsjå: det var betre før. Den behagelege fridomen med å berre kunna stikka innom Driv og kikka har forsvunne. Der ein før hadde fri flyt av festglade folk rundt om i dei to nedste etasjane, har vi nå to avskilte verder, kafé og diskotek, og ikkje eit stort hus der studentane kan sirkulera og sjå etter kjente, eller treffa nye medstudentar. Slik er stoa nå: To køar, ein til diskoteket og ein til kafeen. Går du i kafeen møter du lukka dør inn til diskoteket i andre etasje, vil du gå inn via første etasje får du beskjed om å gå ut og stilla deg i kø. Å sirkulera rundt i bygget er kult. Då treff du alltid kjente. Å stå og henga i døra mellom diskoteket og kafeen er ekstra gøy. Det er dei små tinga i kvardagen (eller laurdagen) som tel. Summen av desse utgjer tilbodet ein til slutt får. Legg heller to kroner på pilsen, enn å la heile systemet gå i stå på grunn av ein ussel tjuekroning. Å måtta betala 20 små kroner hadde ikkje vore noko stor sak så lenge tilbodet vart betre. Det har det absolutt ikkje blitt.

La ikkje rekneskapsførarane ta over drifta av Driv, dei seige konsekvensane av økonomiske grep, kan fort slå tilbake og gje ubehaglege konsekvensar. Kortsiktige og hastige innfall er ikkje det eit studenthus med lett, økonomisk slagside treng.

Strålende engasjement

Fredag 13. september arrangerte ungdom knytt til Tvibit kulturnatt i Tromsø sentrum. Arrangementet var i hovudsak for dei under atten, men tilbodet og innhaldet var så flott at eldre ungdom også burde tatt turen til Vestregata og området rundt Tvibit. Det var utekonsertar i Kongeparken, skating og handlevognrace i gata, god mat med blant anna middelaldergryta og heilsteikt sau, det var graffitikurs og spøkelseshus. Og ikkje minst, det var liv og røre i gatene. Om lag femten ungdomar hadde sidan august jobba for å til arrangementet. Det vart ein suksess. All honnør!

Skjønar ikkje teikninga

Store delar av Tromsø sin politisk- og kulturelite har gått i fistel over det nye høguset i sentrum. Men det er berre arkitektane som har skjönt teikninga: Skal ein bygge eit hus som står i stil til resten av sentrum, må det vera høgt og stygt.

SE OPP: Kate med kården!

En garde!

En skatt som få vet om og ingen bruker finnes skjult en plass på universitetsområdet... Nemlig fekteutstyr. Dette akter Kate Donnely å gjøre noe med.

Tekst MARTE S. DRAGSET
Foto MARKUS BRUUN

Utvekslingsstudenten Kate, som kom til Norge fra Irland i august, hadde allerede før hun kom bestemt seg for å begynne å fekte her.

– Jeg har fektet i Irland tidligere, og tenkte at fektning var en fin måte å bli kjent med folk på, samt lære å snakke norsk bedre, sier hun.

Da hun oppdaget at det ikke fantes noe feketilbud for studenter i denne byen, tok hun saken i egne hender.

Har utstyr, mangler lokale
Lite hjelper det med utstyr hvis

man mangler treningslokaler. Mange henvendelser til TSI har ikke hjulpet.

– Det har vært veldig vanskelig å få treningstider, men målet er to treninger i uka. Håper på svar og treningstider i løpet av neste uke, forteller Kate. Treningene vil mest sannsynlig finne sted på Kraft.

Det er ingen krav til fekteerfaring, både nybegynnere og erfarne er velkomne. Kate understreker at det er bare å prøve, fektning er en morsom idrett. Og om man ikke liker det, er det lov å slutte.

– Vi har dessverre ingen trenere, men ideen er at viderekomne hjelper nybegynnerne, sier hun, og har allerede vært i kontakt med flere erfarne fekttere som er

villige til å stille opp.

Reisemuligheter

Dukker det opp mange ivrige fekttere, og får hun støtte fra TSI, håper Kate at gruppa kan reise rundt og turnere.

– Jeg håper at vi kommer oss til studentcupen i Bergen i oktober, sier hun. Det er allerede vist stor interesse for oppstarten av fektning, og er det flere interesserte er det bare å henvende seg til TSI for mer informasjon.

Stupbratt oppstart

Synes du ikke bakken opp Breiviklia er bratt nok? Her er tilbudet du har ventet på.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

Klatregruppa Glatt og bratt ligger nå i startgropa. Den nye undergruppa til TSI ønsker å gi studenter som er sultne på naturopplevelser i luftige omgivelser et bra tilbud. Tromsø og Nord-Norge har store muligheter for klatring både sommer- og vintertid. På Kvaløya og

i Lyngen finnes det store område med smale traverser, spisse topper og blankskurte klipper. Disse vil Glatt og bratt nå gjøre tilgjengelige for tromsøstudentene.

Thomas Motrøen, en av to ledere i gruppa, påpeker riktignok at de ikke har noen nøye plan for aktiviteter i høst og i vinter.

– Det blir litt opp til medlem-

mene selv. Vi hadde oppstartsmøte en tid tilbake, der var det i alle fall ikke noe å si på interessen, sier Motrøen, som allerede til helga vil dra i gang tur til Stetind i Nordland. Bli været dårlig blir det sannsynligvis grottetur i Evenesområdet.

Med Glatt og bratt sin oppstart går ikke minst uerfarne klatrere en

givende høst i møte. Det er planlagt innendørs nybegynnerkurs på Kraft, og får værgudene fingeren ut, er det også muligheter for kurs i bruk av naturlige sikringer utendørs. Men tanken om skape et sosialt miljø for de klatreinteresserte er vel så viktig som kursingen.

– Vi håper å få gå i gang noen

sosiale samlinger og kanskje noen klatrekonkurranser innendørs. Men uansett så er det mest opp til folk selv hva det har lyst å gjøre, avslutter Motrøen.

Glatt og bratt vil etter hvert komme opp med egen hjemmeside under TSI sin fjellgruppe.

Aktiv lese- og skrivehøst

Springflo hevder selv de har lite penger, men mange gode ideer. Denne høsten skifter de med både lese- og skrivegrupper, samt forfatterkveld med bokdebutant fra egne rekker.

Tekst KJARTAN HABBESTAD

Fortsettelsen og utviklingen av skrivegruppene og skriveverksteder er det mest sentrale i programmet til Springflo (Tromsø Litteraturforening) denne høsten. Til tross for noe utskiftning av medlemsmassen, er noen grupper allerede etablerte. Men de har stadig plass til flere litteraturinteresserte. I tillegg arrangerer de forfatterkveld den 17.10 med en av sine egne, lyriker Morten Vintervold, som debuterer på Orkan Forlag denne høsten.

Utøvende kunstnere og lesere

Springflo tar sikte på å være et tilbud til alle litteraturinteresserte i Tromsø. Til tross for at de siden oppstarten i januar har vært dominert av medlemmer som selv skriver, er dette ikke en forutset-

LITTERATUR: Springflo går en kreativ høst i møte. Styret, (f.v) Tore Høgås, Glenn Fagervik, Ragnhild Vik Nilsen og Lene E. Westerås.

Foto KJARTAN HABBESTAD

ning. Foreningen ønsker å være et møtested for skribenter, lesere og publikum. Ulike interesser og erfaring framheves som viktig og fruktbart for de interne diskusjonene, samt bredden i både prosa og lyrikk.

– Til tross for at vi er mange studenter, og kanskje særlig med litteraturvitenskap som fag,

ønsker vi å være et litterært forum for alle i byen, sier leder Ragnhild Vik Nilsen. Hun fremhever at sammensetningen i medlemsmassen gjør at Springflo kan være et bidrag til å knytte Universitetet og byen tettere sammen.

Stram økonomi

Litteraturforeningen arbeider

foreløpig uten noen form for økonomisk støtte fra Tromsø kommune. Men dette håper de vil endre seg til neste år, samt at de på sikt ønsker å etablere et tettere samarbeid med Norsk Forfatter-senter for å kunne tilby et bredere program med flere etablerte forfattere.

Samtidig nedsettes en egen

komite i løpet av høsten, for å arbeide med utgivelsen av en egen antologi under temaet *by*. Dette planlegges å bli et samarbeid mellom både gruppens egne og eksterne forfattere. Utgivelsen er foreløpig planlagt høsten neste år, eventuelt våren 2004.

Krangler du med sjefen?

Spennende fra Tromsø?

bok

Brynjulf Bjørklid
Engelen fra Kaunas
Orkana 2002

Tekst RAGNHILD VIK NILSEN

Brynjulf Bjørklid har skrevet en spenningsroman der handlingen er lagt til Tromsø. Som byskildring er den til dels god og har et par virkelig morsomme observasjoner, men som spenningsroman er den mer tvilsom.

Engelen fra Kaunas er Bjørklids romandebut. Den handler om den ferske privatdetektiven Jens Lyting, som har vendt hjem til Tromsø etter å ha blitt suspendert fra Kripos. Så langt skriver Bjørklid seg godt inn i en tradisjon innen krimsjangeren hvor hovedpersonen er en litt forsoffen privatdetektiv. Dette fungerer godt i forbindelse med byskildringen og en del typiske Tromsø-karakterer.

Romanen er, dessverre, ingen krim, men prøver å hevde seg som

thriller. Privatdetektiven Lyting spinner seg inn i et nett av internasjonale intriger rundt en forsvunnet kulturgjenstand fra Litauen. At dette er mulig på grunn av en Barentskonferanse er for så vidt troverdig. Vestlendingen Vincent Sunde, romanens virkelige skurk, er derimot lite troverdig i det pittoreske Tromsø-miljøet med sine mafiametoder.

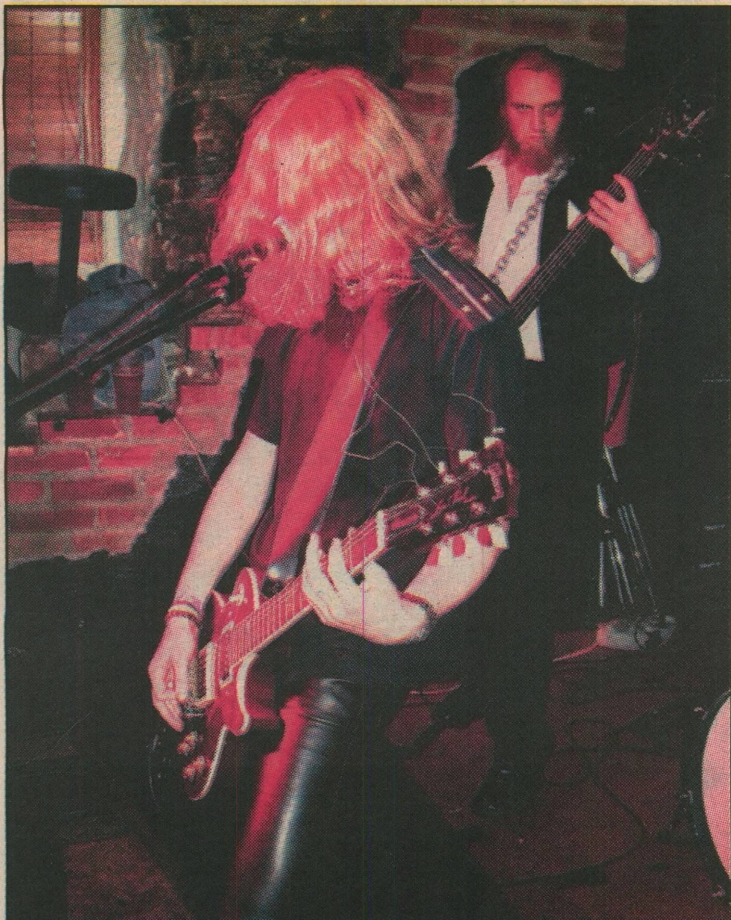
Det lover godt at Orkana nå har startet en spenningsserie. Dersom man leser romanen som

en byskildring er den til dels morsom. Som spenningsroman faller den gjennom. Jeg skulle ønske Bjørklid hadde skrevet en krim i stedet. Her finnes en del gode anslag til en virkelig god kriminalroman. Så jeg håper at han vil gjøre det neste gang. Og at han i så fall demper fotballentusiasmen en liten smule, for det blir vel mye fotball i *Engelen fra Kaunas*.

Vil bli kvitt helvete

Biskop eremitus, Per Lønning, støtter i en kronikk i Aftenposten forslaget fra professor i teologi, Jakob Jervell om å erstatte ordet "helvete" med "gehenna" i Bibelen. Jervell og Lønning mener at siden ordet helvete er fra det norrøne "hilviti", er det ren hedenskap og har derfor ingenting i Bibelen å gjøre. Jervell skapte debatt i sommer da han kuttet ut helvete i en ny oversettelse av evangeliene.

Alternativ markering

TALIBAN AIRWAYS: Et flyselskap utenom det vanlige.

Foto GLENN FAGERVIK

konsert

Taliban Airways
Kaos
11. september

Tekst GLENN FAGERVIK

Taliban Airways fikk svært mye forhåndstale på grunn av sitt navn og sin plakat foran markeringsskonserten 11. september. Bandet ville sette et annet fokus på hendelsen i New York enn det propagandakjøret CNN og vestlig presse prøvde å hjernevaske oss med. De ville provosere, og de klarte det også. Men mange deler deres syn på at USA er en svinak-

tig nasjon som selv har gjort langt verre ting enn det den selv ble utsatt for. Det så man på oppmøtet denne kvelden. Med hjelp av Warpigs som oppvarmingsband ble det fin kveld på Kaos.

Erlend Jensen alias Captain Speaking og vennene hans i flyselskapet gjorde en glimrende, men kort konsert. Bandet spiller enkel og fengende syttitallsinspirert stonerrock med en del svært tøffe riff. Nyskapende er det ikke, men låtene er gode, og etter stemningen å bedømme svært publikumsvennlige. Et band som står for noe, og som det skal bli spennende å følge i tiden framover.

Hvor bor du under studiene?

Her?

Der?

Meld adresseendring på posten.no
eller 810 00 710

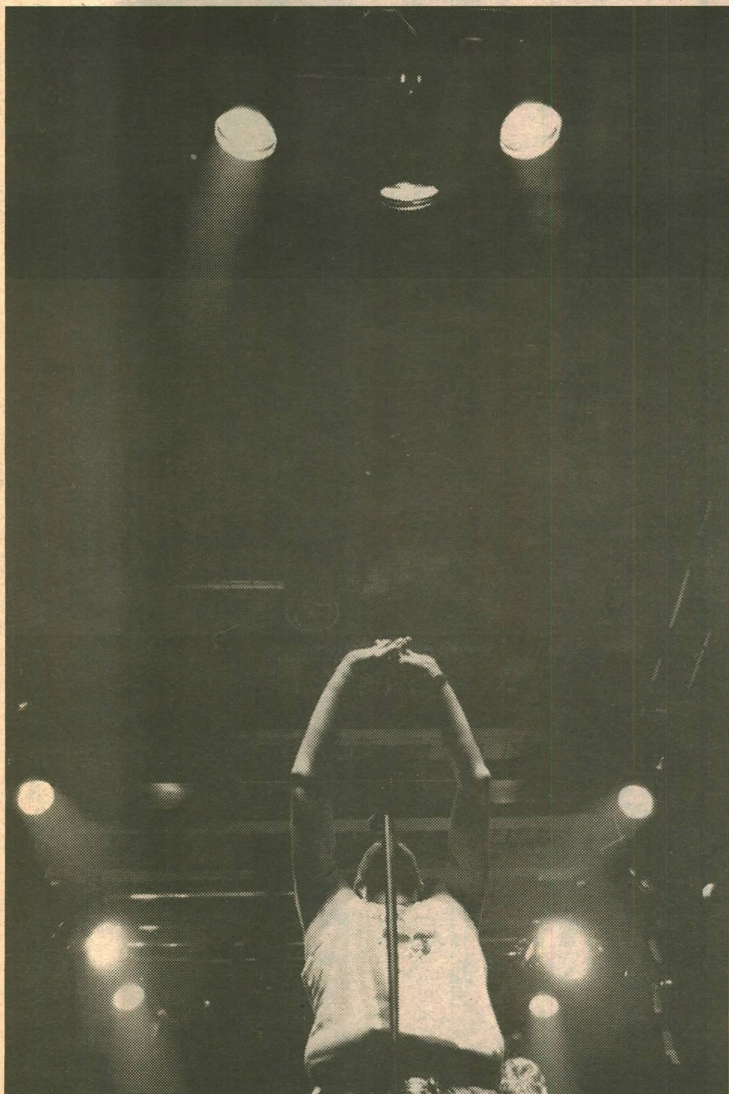

– oss mennesker imellom

Dyr hybel?

Mer enn Marillion

HADDE TAK PÅ PUBLIKUM: Fish trollbandt de oppmøtte i to og en halv time.

Fish sin første konsert på en nordnorsk scene ble en minneverdig opplevelse.

konsert

Fish
3. september
Driv

Tekst GLENN FAGERVIK
Foto AUDUN RUNDBERG

At gamle storheter kommer til Troms, er ikke uvanlig, men at de fremdeles har noe å fare med er et sjeldnere fenomen. Mange var kommet for å høre Fish gjøre gamle Marillion-låter, og de ble ikke skuffet. For å få gamle fans til å oppdage hva han holder på med for tiden, er det greit å trekke frem noen gamle hits. Og det var stor jubel og allsang da han spilte hele første siden av plata *Misplaced Childhood* fra 1985, med låter som *Lavender* og *Kayleigh*.

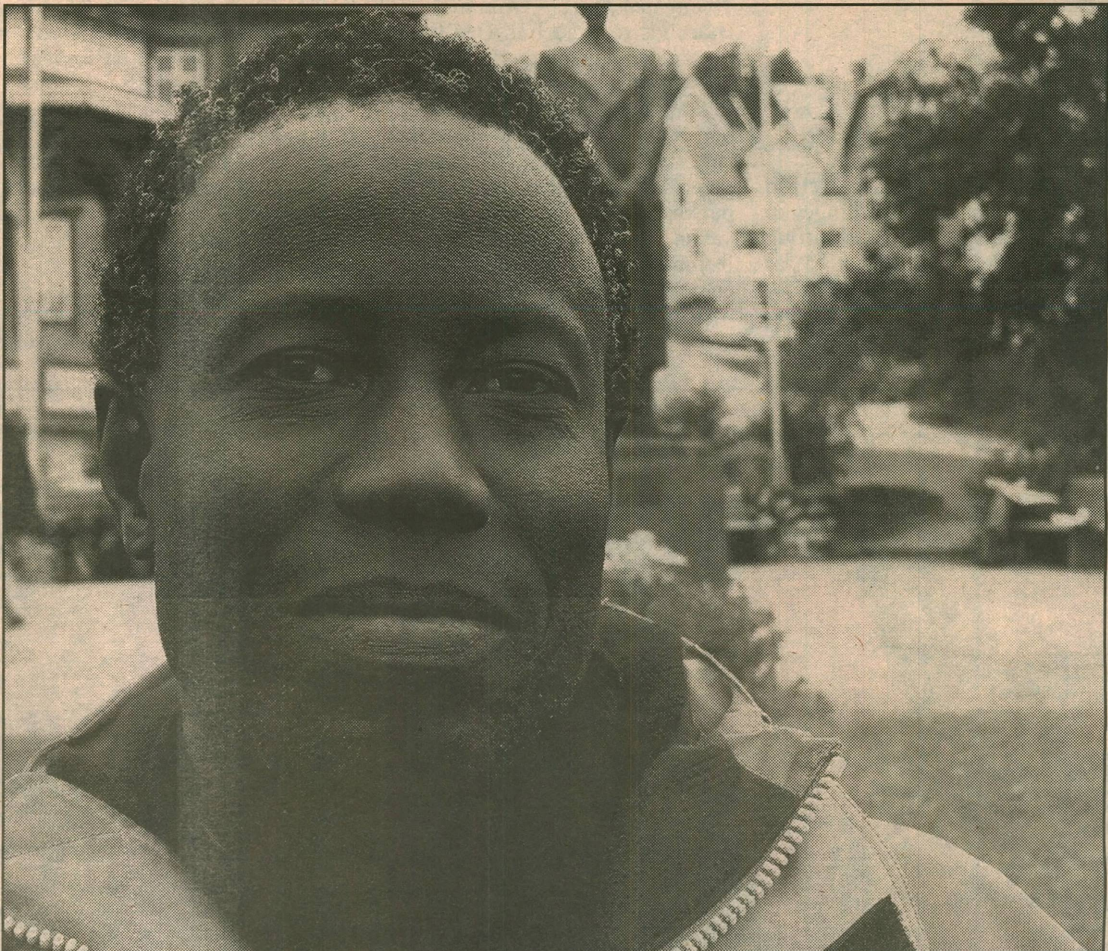
Men han hadde mer å by på enn Marillion-låter. Han gjorde låter fra hele solokarrieren, og viste at han er en mye bedre låtskriver nå enn på åttitallet. Spesielt *State of mind* fra *Vigil in wilderness of mirrors* (1990) og *So Fellini* fra *Fellini Days* (2001) er låter som bør gi mersmak av hva han har å by på som soloartist.

Fish er en utrolig scenekunstner og han leverte et show som ble en totalopplevelse av de sjeldne. Vokalmessig låter han som en

krysning av Peter Gabriel og Phil Collins, men han er en større sanger enn sistnevnte. Men dessverre hadde den medbrakte lydmannen en dårlig dag på jobben, og det var ikke før ut i tredje låta at vi faktisk fikk et godt inntrykk av hvilken god vokalist Fish er.

Han hadde et solid band i ryggen, og han hadde mye å si mellom låtene, både av ting til ettertanke og hysterisk morsomme standup-sekvenser. Han kom med kritiske bemerkninger om 11. september (se intervju), og han snakket blant annet om vikingenes herjinger i Skottland, og norske alkoholpriser. Sjelden har vi sett en artist som kommuniserer så godt med publikum. Bare det å få publikum på Driv til å være stille mellom låtene og faktisk lytte til hva han har å si, er et kunststykke i seg selv.

Lokalglobal vibrasjon

GLOBAL PULS: Tamba er først ut i haustens serie med lokalglobale konsertar.

Foto KJARTAN OTTERÅ

Tamba har underhalde folk her nord i snart ti år. Nå skal den globale pulsen nok ein gong gje oss friskt blod.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

– World music, reggae, latin og afro. Det blir mykje liv og ville rytmar, fortel Tamba. Han er først ut i Global puls, Kulturhuset og Internasjonalt seminar sitt nye satsingsprosjekt denne hausten. Ei blanding av internasjonale og lokale musikarar vil utgjera eit mannskapet når publikum skal underholdast fredag 20.9 på Driv. Frå Kamerun kjem kapasiteten Samba på gitar. Han bur no i Paris og har reist rundt og spelt saman med verdas leiande gitaristar. Han har også med seg ein gitarist frå Senegal. I tillegg vil vi finna Einar Barth Olsen på klaver, ei lokal blåserekkje, og på kor Mette Skauge og talentet Inga Tøllefsen.

Tamba har opptreid i Tromsø i lang tid nå og skulle vera kjent for dei fleste. Tidlegare har han reist rundt med Rikskonsertane og vore med i ulike musikkprosjekt.

På Global puls- arrangementa vil det etter konsertane bli diskotek med Arne Berg. Han har vore DJ ei årrekke, og har jobba i NRK med kulturprogramma Migrapolis og Stereo. Han har jamleg diskotek på Rockefeller i Oslo og har truleg den største samlinga av etnisk musikk i Noreg. Det ligg altså an til eit heitt dansegolv på Driv utover hausten, med mykje sveitte og høg puls.

Andre konsertar i haust har dei lokale musikarane Nasra og Blix ansvar for. Høvesvis 25.oktober og 15.november vil dei få med seg

internasjonale og lokale artistar i musikkprosjekt med etniske tonar.

Før konsertane vil Arne Berg prata litt om musikken og setja han inn i ein større samanheng.

Agenda: Redd kysten!

Noreg er eit land ved kysten. Og spesielt for folk i Nord-Noreg har fiskeri og kystkultur alltid vore viktig.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

Utover hausten vil den nystarta paraplyorganisasjonen Coastal future setja kysten og fiskerier næring på dagsorden i Tromsø. Coastal future er ei samling av ulike forskingsinstitusjonar som er knytt opp mot kyst- og fiskerier næringa. Tromsø har eit av verdas største kompetanseresservoar på desse felt, dette blir no samla tettare i eit forsøk på å synleggjera mangfaldet og for å få lettare tilgang til forskingsmidlar.

I ei føredragsrekke som går over åtte tysdagskveldar vil ein

sjå på problem knytt til sentraliseringa langs kysten og samtidig problematisera forholda mellom turisme, forureining, samferdsel, kystkultur og havbruk.

Føredraga vil blant anna ta for seg kongekrabben sin invasjon av Finnmarkkysten. Berre i Aust-Finnmark er det 40 millionar slike krabbar. Er dette eit problem eller ei potensiell næring, spør Jan Sundet, Fiskeriforskning og Lis L. Jørgensen, NFF 1. oktober. Vidare utover hausten vil ein sjå på det samfunnsmedisinske verknaden av mølja, Nord-Noregs eige heksebrugg, framtida til dei

små utpostane langs kysten, miljøproblem knytt til havbruk og ny satellitteknologi som gjev oversyn over planktoninnhald i havet. Det ligg med andre ord an til eit vidt program på driv.inn.kollokvie i haust, som ikkje minst burde appellera til studentar. Fiskeristudentar kan for eksempel få pensumkunnskap intravenøst for ein rimeleg penge. 5. november vil føredragsrekke bli avrunda med ein stor paneldebatt om kyststaten Noreg og Coastal Future. Ordstyrar blir sjefsredaktør i Nordlys, Hans Kristian Amundsen.

Kaldt, melankolsk og forvrengt

MELANCHOLY BABY: Gunnar Emmerhoff og resten av gruppa leverte noe av det sterkeste som er spilt på Kaos i år. Foto KJARTAN OTTERÅ

konsert
Emmerhoff and the Melancholy Babies
12. september
Kaos

Tekst KJARTAN OTTERÅ

Emmerhoff and the melancholy babies leverte noe av det sterkeste

som er blitt spilt på Kaos i år. Med et stramt og profesjonelt konsept viste de at den lille scenen i kjelleren fungerer utmerket til mer enn nymetall og garasjepunk. Stilsikkert og hardt fremførte de et sett med låter som ble godt mottatt av et stadig mer begeistret publikum. Med sin gitarbaserte, noe våte og kalde rock, fremstår

de som et slags Madrugada på meskalin. Et aggressivt, litt forvrengt, men samtidig melodisk bidrag til rockesjangeren. På sin første Tromsø-konsert kapra bergensgruppa sannsynligvis et nytt knippe medlemmer til sin stadig voksende tilhengerskare.

Sjølvetjent

Torsdag 19. september opnar det nye sjølvetjente vinmonopolet i Tromsdalen. Det blir velkomstdrink til gjestane, type alkoholfri. Frå før er polet i Gjøverbukta sjølvetjent, nå ventar vi berre på å kunna gå og rundt og plukke sydlandske vinar i hyllene i Storgata.

Billetter i butikken

Nå kan det sjå ut til at vi snart kan kjøpa billetter til konsertar og festivalar i lokalbutikken. Etter dei store omstillingane i Posten fekk mange butikkar "post i butikken"-funksjon. Mange postkontor vart nedlagt, og lokalbutikken skulle sikre at kundane likevel fekk dei viktigaste posttilboda, blant anna pakkeutlevering. I samarbeid med Billettservice, vil nå Posten laga til eit system der billett kjøp-tilbodet blir like bra for alle.

Nordlysfestivalen

Programmet for Nordlysfestivalen byrjar å ta form. Festivalleinga kan freista med Mari Boine m/and og. Konserten heiter *Under nordlysets flammer og Afrikas sol* og har også med afrikanske musikarar. Vidare finn vi Bergen Filharmoniske Orkester, Hallgeir Pedersen Trio med jazztenorist Bernt Rosengren, Latviske Radiokor og Midnight Sun Trio.

Turdus og Bob Hund

Tromsøbandet Turdus Musicus får nesten eta kirsebær med dei store. 12 oktober skal dei spela på Studentersamfunnet i Trondheim samtidig med Bob Hund. Konserten til Turdus vil riktig nok gå føre seg på ein mindre scene i same bygget. Men etter konserten blir det sikkert eit par pæroncider på nachspielrommet. Carl Kristian Størmer og Thomas Öberg med duett på *Upp upp upp upp ner?*

Centrum * Libris

Vi har bøkene og materiellet du trenger

Fagbøker

Posters

Multimedia

Skolerekvisita

Video

Stor fagbokavdeling i 2. etg med fagbøker, tidsplanleggere og gode tilbud på skolerekvisita, posters, multimedieavdeling, video etc.

1. etg: Velassorterte bokavdelinger, engelske bøker, turkart etc.

Vi bestiller prompte de fagbøker som trengs uten ekstra omkostninger.

Libris

Postboks 533, 9256 Tromsø
Bok og papirhandelen i Sjøgata

Telefonnr: 77667200
Telefaksnr: 77685301
E-post: erik@centrumlibris.no
Internett: www.centrumlibris.no

PLATEKOMPANIET

Ny avdeling • Sandvika Storsenter

ÅPNINGSSALG SANDVIKA!

Vi feirer åpningen av ny avdeling og dumper ut 1000-vis av CD'er til vanvittig lave priser. Tilbudet gjelder i alle avdelinger. Dette er kun et utvalg av tilbudene.

NB! Begrenset antall på en del titler. Tilbudene gjelder så langt lageret rekker!

PLATEKOMPANIETS TOPP 15 ~~149⁵⁰~~ / 159⁵⁰

1. GÅTE / Jygrí 149⁵⁰
2. COLDPLAY / A Rush Of Blood To The Head 149⁵⁰
3. UGRESS / Resound 149⁵⁰
4. AVRIL LAVIGNE / Let Go 149⁵⁰
5. DEATH IN VEGAS / Scorpio Rising 149⁵⁰
6. QUEENS OF THE STONE AGE / Songs For The Deaf 149⁵⁰
7. JAGA JAZZIST / The Stix 149⁵⁰
8. MANU CHAO / Radio Bemba Sound System – Live 149⁵⁰
9. KENT / Vapen & Ammunition 149⁵⁰
10. MC MUSIC 22 159⁵⁰
11. THE CRANBERRIES / Stars – The Very Best Of 1992–2002 (2CD) 159⁵⁰
12. ASH / Intergalactic Sonic 7's (2CD) 159⁵⁰
13. JAN EGGUM / President 149⁵⁰
14. EVA CASSIDY / Imagine 149⁵⁰
15. SATYRICON / Volcano 149⁵⁰

ÅPNINGSSALG! ~~119⁵⁰~~

- EMINEM / The Eminem Show 119⁵⁰
- NORAH JONES / Come Away With Me 119⁵⁰
- A-HA / Lifelines 119⁵⁰
- AIMEE MANN / Lost In Space 119⁵⁰
- NELLY / Nellyville 119⁵⁰
- THE ARK / In Lust We Trust 119⁵⁰
- RÖYKSOPP / Melody A.M. (2CD) 119⁵⁰
- FLAMING LIPS / Yoshimi Battles The Pink Robots ... 119⁵⁰
- GOTAN PROJECT / La Revancha Del Tango 119⁵⁰
- SOLOMON BURKE / Don't Give Up On Me 119⁵⁰
- 2 MANY DJ'S / As Heard On Radio Soulwax Pt 2 119⁵⁰
- THE VINES / Highly Evolved 119⁵⁰
- SHAKIRA / Laundry Service 119⁵⁰
- BJØRN BERGE / Illustrated Man 119⁵⁰
- KINKS / The Ultimate Collection (2CD) 119⁵⁰

ÅPNINGSSALG! ~~99⁵⁰~~

- EVE / Eve-Olution 99⁵⁰
- MARIA MENA / Another Phase 99⁵⁰
- GLUECIFER / Basement Apes 99⁵⁰
- KAIZERS ORCHESTRA / Ompa til du dør (2CD) 99⁵⁰
- MAGNUS UGGLA / Klassiska mästerverk (2CD) 99⁵⁰

ÅPNINGSSALG! ~~79⁵⁰~~

- QUEENS OF THE STONE AGE / Rated R 79⁵⁰
- COLDPLAY / Parachutes 79⁵⁰
- JAGA JAZZIST / A Livingroom Hush 79⁵⁰
- MUSE / Showbiz 79⁵⁰
- TURBONEGER / Apocalypse Dudes 79⁵⁰
- GATAS PARLAMENT / Holdning over underholdning 79⁵⁰
- DR. DRE / The Chronic 79⁵⁰
- NELLY FURTADO / Whoa, Nelly! 79⁵⁰
- JOHNNY CASH / American III – Solitary Man 79⁵⁰

ÅPNINGSSALG! ~~49⁵⁰~~

- RADIOHEAD / Amnesiac 49⁵⁰
- RADIOHEAD / I Might Be Wrong – Live Recordings... 49⁵⁰
- THE MARGARETS / What Kept You? 49⁵⁰
- JAY-Z / The Blueprint 49⁵⁰
- BRODER DANIEL / Singles 49⁵⁰
- SPARKLEHORSE / It's A Wonderful Life 49⁵⁰

OSLO
Bogstadveien 40
Grønland T-bane
Stortingsgaten 22

KRISTIANSAND
Markens gate 32
SANDVIKA
Sandvika Storsenter
STAVANGER
Søregata 9

STRØMMEN
Strømmen Storsenter
TROMSØ
Nerstranda Senter
TRONDHEIM
Munkegata 31

BERGEN
Torgallmenningen 5

www.platekompaniet.no

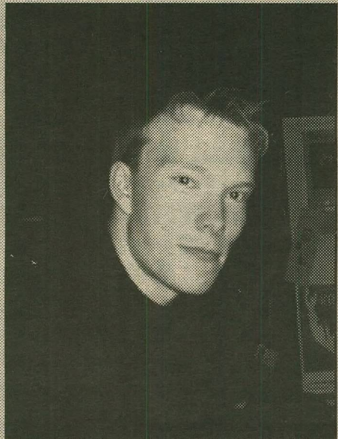
Tromsø trener minst

En undersøkelse viser av tromsøstudentene trener minst av alle studentene i Norge. Overrasket? Trener du selv?

Tekst og foto MAGNUS ENXING

Christian, Medisin, UiTø
 – Ja, jeg er overrasket. Jeg synes at studentene i Tromsø er ganske aktive.
 – Jeg trener ikke regelmessig selv, men jeg går veldig ofte på tur.

Joachim, Jus, UiTø
 – Ja, det kan jeg godt tenke meg. Og det er kanskje på grunn av mørketida.
 – Men jeg trener selv flere ganger i uka.

Astrid, Nordisk, UiTø
 – Vet ikke riktig hva jeg skal si om det.
 – Jeg for min del var verken i svømmehallen eller på Kraft den siste uka.

Henriette, Jus, UiTø
 – Jeg er litt forbløffet over det. Tromsøstudentene er jo veldig sportslige.
 – Selv trener jeg bare litt.

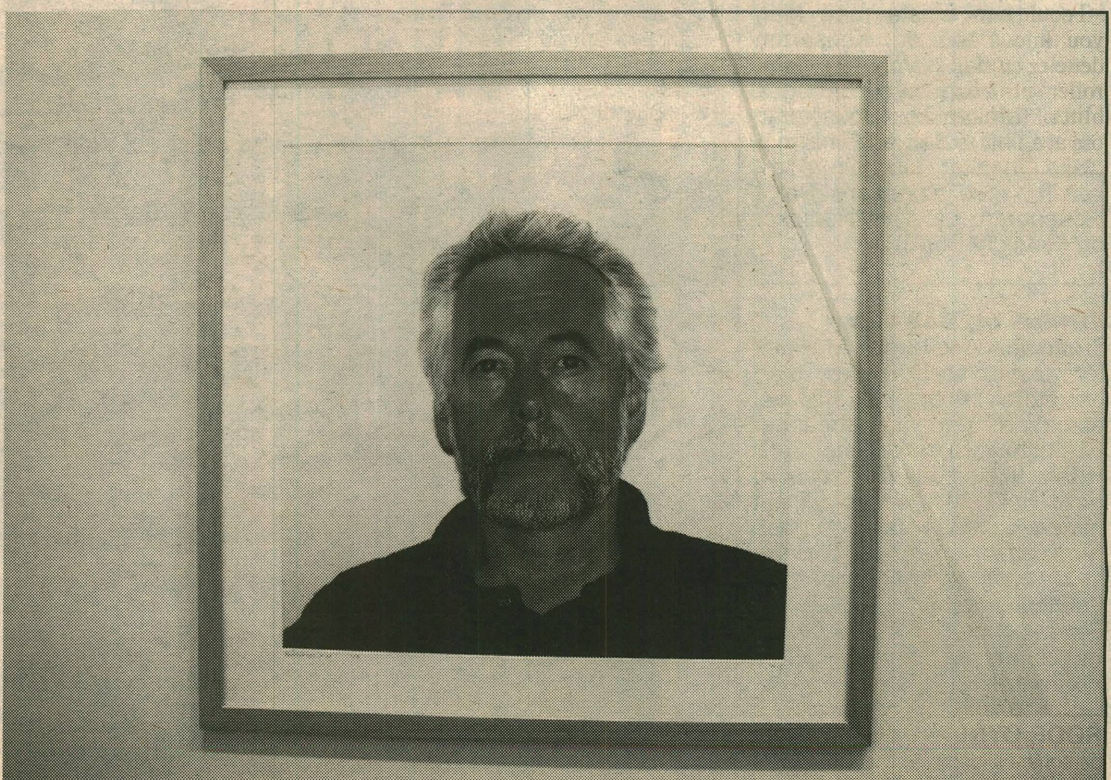
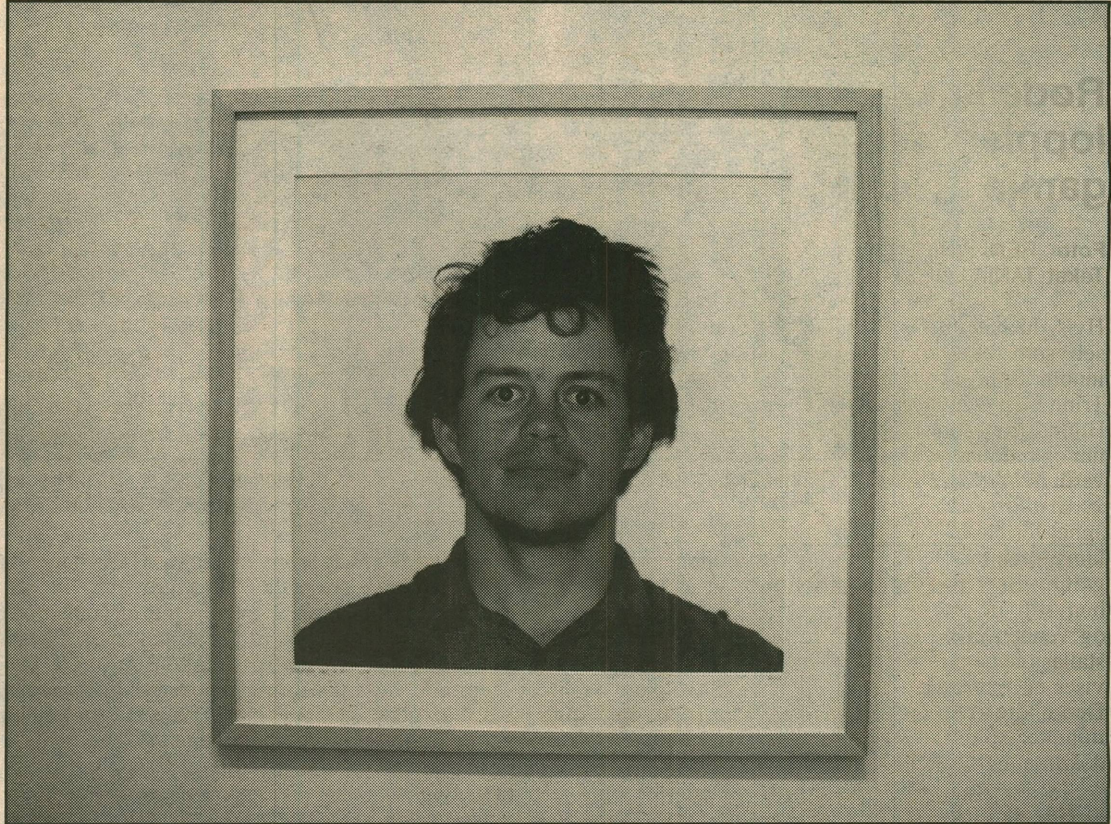

Hilda, Nordisk, UiTø
 – Nei, men det tar litt tid før man kommer i gang.
 – Jeg går på ski.

Køyr mediedebatt

Provosert over kulturstoffet til tabloidavisene, lei fotballdekninga i Nettavisen, godt nøgd med været på Tv2? Sterke meiningar om Søndagsposten på P2? No er det komen ein ny kanal for meiningar om media. Mediekritikk.no er NRK si nye nettsatsing. "Hvem skal vokte vokterne?" spør rikskringkasteren og inviterer til debatt om media og rolla dei har i samfunnet. Alle kan registrere seg som debattantar, og alle innlegg vert lagt direkte ut på sidene, men innlegg som ikkje følgjer køyre-reglar for god debattskikk, vil verta fjerna. Dessutan vil kritiske innlegg verta vidaresende til dei kritiserte av mediekritikk.no!, slik at dei får høve til å forsvare seg på.

Hipp samtio

kunst

Røde kaninøyne, gamle loppisbilder og ensomme gamle menn i store rom.

Foto RENI WRIGHT
Tekst TANIA LOPEZ

Hvis du har mistet troen på deg selv som fotograf bør du ta turen innom kunstforeningen og se Trine Lise Nedraas sin utstilling. Hun gir nytt liv til gamle fotografier og redefinerer den fotografiske verdi av røde øyne.

Utstillingen *film- foto- video* åpnet for en tid tilbake på Tromsø kunstforening. I tillegg til fotografier kjøpt på loppemarked har hun stilt ut portretter av familie og venner. Den ene av videoinstallasjonene hun har valgt å vise, viser en mann som danser alene. Den andre er en sekvens på fem minutter som hun har tatt fra en dokumentar hun selv har laget.

Når røde øyne blir kunst

Det første vi møtte var portretter av ulike personer, stilt ut på veggen ved siden av hverandre. Bildene var ganske platte, men personene som var avbildet så ut til å like situasjonen de var i. Det som var annerledes i utstilte portretters sammenheng, var at alle personene hadde røde flekker på øynene.

– Ved å vise de røde pupillene kommer man nærmere personenes identitet, for ser man inn i øynene på folk kan en bli bedre kjent med folks personlighet. Nedraas mener at man ved å se bak øynene kan se mer av personene, derfor har hun stilt ut portretter som har fått røde øyne av kamerablits.

Skuespilleren som aldri ble kjent

Den første av videoinstallasjonene er plassert i et eget rom. På den ene veggflaten ser vi ansiktet til en kanskje femti år gammel mann. Han har øynene igjen, og det ser og høres ut som om han reflekterer. Bak ham ser man himmelen gjennom greinene på trær. Stemmen hans blir kjørt parallelt med bildene. Han snakker om alt han kunne ha blitt og gjort i livet hvis ting hadde vært annerledes. – I could have been something big, you know. Nedraas forklarer at dette er en skuespiller som har fått roller som lik i filmer. Han er aldri blitt riktig kjent, men er overbevist om at alt kunne ha vært annerledes

hvis bare... De fem minuttene hun her har stilt ut er en del av en dokumentar om skuespilleren. Ved å filme skuespilleren, som sitter på en benk i parken, med kameraet som beveger seg i pendel, gir det oss en følelse av tid som passerer.

En gammel mann danse tango alene

Den andre videoinstallasjonen viser en nedslitt ballsal fra 40-tallet. Ballsalen har hun sporet opp i London. Den 80 år gamle mannen er på *dancing evening*. Det er tilsynelatende ingen andre i salen. Mannen danser uten musikk og det er kun dansetrinnene hans som høres. Han danser uaffektet i sitt eget univers. Rommet denne videoinstallasjonen er utstilt på er så stort at det gjerne kunne ha vært en dansesal. Det får oss til å føle at vi er tilstede i ballsalen, og gir oss dermed følelsen av nærhet til bildene vi ser.

– Alene betyr ikke nødvendigvis ensom, sier Nedraas. Se på uttrykket hans. Du ser at han trives med seg selv. Jeg prøver å formidle viktigheten av å kunne trives i sitt eget selskap. Han danser uten partner, men er komfortabel alene, til forskjell fra skuespilleren i den andre installasjonen.

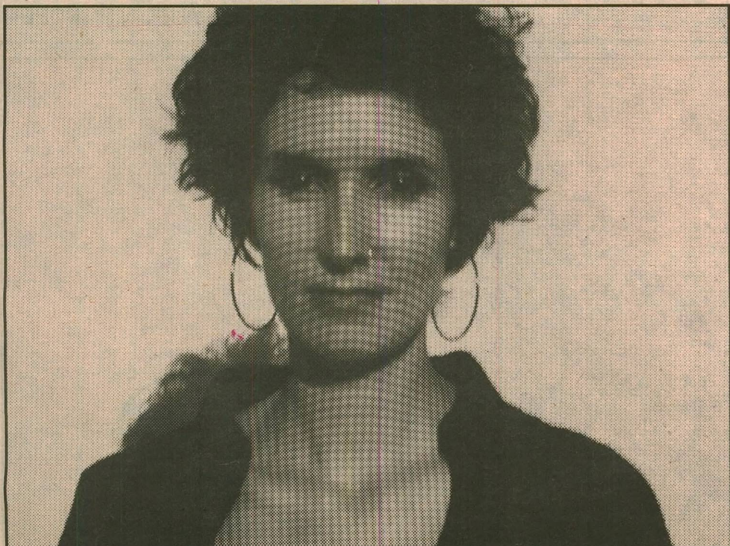
Åtte millimeter stillbilde

Filmdelen er installert nært en vegg slik at filmen vi ser på veggen er meget liten. Filmen viser et stillbilde som blir kjørt i loop, og uttrykket gir en følelse av at den har grepet øyeblikket.

– Jeg vil vise en annen del av virkeligheten. Få folk til å se ting på en annen måte. Ta tak i det som er rart, leke med det, kutte det opp og vise det frem. Hvis jeg kan få tanker i sving i hodene på folk er jeg fornøyd. Trine Lise Nedraas vil formidle det dagligdagse, det få legger merke til. Hun vil vise noe nytt ved å se på detaljene.

– En ny og positiv måte å tenke på, sier hun. Inspirasjonskildene til sitt arbeid henter hun fra det som skjer rundt henne. – Det man leser i avisen, samtaler på bussen og folk i parken.

Utstillingen står til 29. september.

RØDE ØYNE: – Ved å vise de røde pupillene kommer man nærmere personenes identitet, for ser man inn i øynene på folk kan en bli bedre kjent med folks personlighet, sier kunstneren Trine Lise Nedraas.

Studentstyret NSU-Tromsø

Valg til nytt Studentstyre Frist for innlevering av listeforslag

I perioden 28/10 - 1/11-2002 avvikles urnevalg til nytt Studentstyre ved Universitetet i Tromsø. Studentstyret er det øverste valgte studentorgan ved UiTø. Studentstyret består av til sammen 25 representanter hvorav 11 av disse velges fra politiske lister gjennom urnevalg.

Alle registrerte studenter ved UiTø kan stille til valg til Studentstyret, det er noen formelle krav som stilles for at valglisten skal kunne godkjennes. Valglisten må inneholde minst så mange navn som det skal velges representanter. Dvs. at en liste må inneholde minst 11 navn for at den skal kunne godkjennes. Videre må listen ha en tittel samt oppgi en kontaktperson som underskriver listen.

Listeforslag sendes eller leveres på Studentstyrekontoret, Hovedgården.

Hver liste må stille med urnevakter og representanter til tellekorps og valgstyret.

Ytterlige opplysninger fåes hos organisasjonssekretæren på SSTs kontor.

Innleveringsfrist: 7.oktober 2002

UTLYSNING AV EKSTRAORDINÆRE STØTTEMIDLER TIL STUDENTORGANISASJONER OG STUDENTFORENINGER

Søknadsfrist 14. oktober

Ekstraordinære støttemidler utlyses til investeringer og prosjekter for studentorganisasjoner og studentforeninger ved Universitetet i Tromsø. Disse midler kan søkes på i henhold til reglementet som fåes ved Studentstyrets kontor i Hovedgården.

Søknad sendes til:
Studentstyret NSU - Tromsø
Hovedgården UiTø
9037 Tromsø

E-post:
orgsek@sst.org.uit.no
Telefon:
776 44 202

LILLE BUDDHA

Stedet for orientalske matelskere!

• **STOR MENY** • **RIMELIGE PRISER**

Ca. 20 prosent rabatt ved bestilling.

Telefon 77 65 65 66 • www.lillebuddha.no
Sjøgata 25, 9008 Tromsø

Lego for store og små

First lego league er en konkurranse for barn i alderen 10-16 år, der formålet er å få opp interessen for teknologi og realfag. Nå kommer den til Tromsø. – Mange har sett nødvendigheten av dette. Konkurransen består av en teoretisk oppgave, der hvert lag får åtte uker på seg til å utrede et tema. I tillegg skal hvert lag lage en robot av lego som skal utføre forskjellige oppgaver, forteller Ragnar Brataas. I Bodø var 15-20 lag med, og vinneren av konkurransen i Tromsø går videre til et skandinavisk arrangement. First lego league arrangeres 9. november.

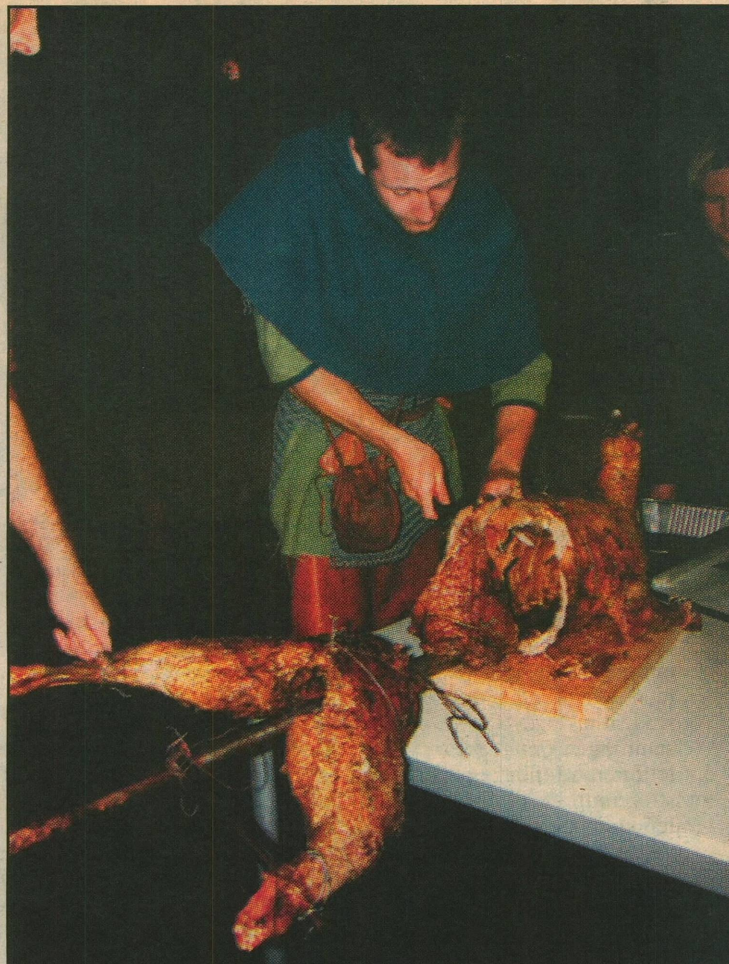
Ny hybel? Kanskje
en idé å si fra når
du flytter

dit.

Meld adresseendring på posten.no
eller **810 00 710**

– oss mennesker imellom

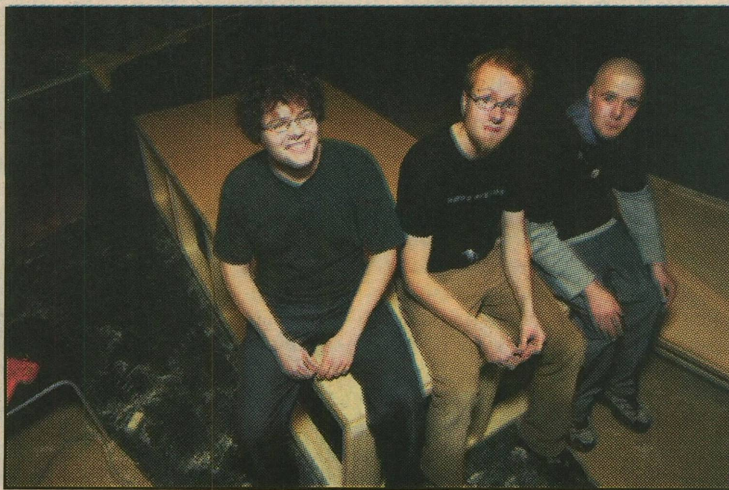

KULTURNATT: I bakgården på Tvibit var det heilsteikt lam. På ekte middelaldervis vart det servert grilla lam med kokt byggryn og middelaldergryta (kålrafi, løk og eple). Og på toppen av det heile: honningsennep! Kulturnatta er ungdommen sitt eige kulturarrangement, og vart ein stor suksess.

Foto ERICA RESTOFSEN

Køyr mediedebatt

Provosert over kulturstoffet til tabloidavisene, lei fotballdekninga i Nettavisen, godt nøgd med vëret på Tv2? Sterke meiningar om Søndagsposten på P2? No er det komen ein ny kanal for meiningar om media. Mediekritikk.no er NRK si nye nettsatsing. "Hvem skal vokte vokterne?" spør rikskringkastaren og inviterer til debatt om media og rolla dei har i samfunnet. Alle kan registrere seg som debattantar, og alle innlegg vert lagt direkte ut på sidene, men innlegg som ikkje følgjer køyrereglar for god debattskikk, vil verta fjerna. Dessutan vil kritiske innlegg verta vidaresende til dei kritiserte av mediekritikk.no!, slik at dei får høve til å forsvare seg på

SKATERAMPE: Håkon, Frode og Jan tar en pause fra arbeidet inne på Tvibit. De er i ferd med å lage skaterampe til Kulturnatta 13. september. – Helt siden første gang jeg var inne i Lysgården i MH-bygget har jeg hatt lyst til å lage en skaterampe der, forteller Frode, og satser på at han snart får en telefon fra fakultetsadministrasjonen.

Foto AUDUN RUNDBERG

Ingen arbeidskontrakt?

Høy på spørsmål

Også i høst skal folk i Tromsø diskutere internasjonale spørsmål høyt og lavt, skal vi tro André Løvik, Eva Gran og Knut Erik Pettersen.

Tekst AUDUN RUNDBERG

Internasjonalt seminar er et tverrfaglig forum hvor målet er å oppnå debatt og nytenkning rundt internasjonale spørsmål. Seminarene foregår på Mackkjelleren og studenthuset Driv, og i høst er til sammen 20 organisasjoner tilknyttet Internasjonalt seminar.

– Vi tror det er veldig viktig å holde denne seminarrekka. Det er viktig å holde folk i Tromsø oppdatert og gi dem muligheten til å diskutere globale spørsmål. I dag er dette ner aktuelt enn noensinne, sier André Løvik fra Senter for miljø- og utviklingsstudier ved Universitetet i Tromsø.

På programmet står blant annet seminarer om studenters kamp i Kamerun og høyreekstremer i Europa. Og 7. november kan

du få vite hvordan du søker jobb i FN eller Utenriksdepartementet.

– Det er litt forskjellig å jobbe for Utenriksdepartementet enn for FNs underorganisasjoner, sier Eva Gran i FN-sambandet, og tror mange studenter vil ha interesse i å få vite mer om dette.

Allerede etter at programmet ble trykt opp har nye seminarer kommet til på lista. I september kommer den israelske forfatteren Israel Shamir og den norske fredsforskeren Johan Galtung.

– Skjer det noe som får oppmerksomhet i media bør vi kunne ta det opp, mener Løvik.

BYR PÅ VERDEN: Internasjonalt seminar inviterer til debatt og nytenkning rundt internasjonale spørsmål. Fra venstre: Andre Løvik, Eva Gran og Knut Erik Pettersen.

Terapeutisk moro

Potet, politi, plumbo, p-pille, parkeringsvakt, postkasse, volleyball?

Tekst KJARTAN OTTERÅ
Foto AUDUN RUNDBERG

Sett av laurdag 28. september. Fysioterapistudentene lagar denne dagen til volleyballturnering og fest for Tromsø-studentane. Dei idrettslege aktivitetane vil gå føre seg på Kraft på dagen, på kvelden er det duka for temafest på Aud Max i Hovedgården på Universitetet. Med dette heilskaplege tilbudet vil arrangørane samla fysisk fostring og moro i eitt og same arrangement. Sigbjørn Olsen er koordinator for Fysiocup 2002, og lovar lekre kostyme og stor stemning.

– Både på turneringa og på festen blir det utkledding. Det blir premiering for beste kostyme, for

beste lag, beste heiarop og *play-of-the-day*, på kvelden er tema P, fortel Olsen. – Kle deg ut som kva du vil, så lenge det startar på bokstaven P. Han legg samtidig til at det ikkje er kostymeplikt.

Små volleyballkunnskapar og svak generell form treng dermed ikkje leggja ein dempar for denne dagen. Kreativitet, humør og god stemning er vel så viktig. Og sjølv om Olsen nektar for at dette er ei utvida semesteroppgåve for 2.års-studentane, kan det fungera som god sosiale terapi for alle og ein kvar.

På festen blir det enkel servering og sal av øl, vin og cider. – Og kåring av beste P, legg Olsen til.

Var dette uklart? Har du spørsmål? Fysiocup 2002 vil ha stand

i Lysgården på MH-bygget, i Hovedgården på Universitetet og på lærarhøgskulen i tida fram mot påmeldingsfristen 26. september. Frå 16. september kan du og dine melda på lag til turneringa.

FYSIOCUP: Denne gjengen skal leggja alt til rette for fin volleyball og P for party.

Du skal ikke finne deg i dårlige forhold på jobben fordi du er ung. Du skal behandles rettferdig selv om du har en liten deltidsjobb.

LO ungdom hjelper deg som er student til å få de rettighetene du har krav på i arbeidslivet. LO engasjerer seg for et rettferdig samfunn, med god studiefinansiering og et boligmarked med plass til alle.

Du kan bli en del av oss - LO ungdom er her for deg.

Nå kan du melde deg inn i LO som student eller elev. Se www.LOUngdom.no for mer informasjon.

Duell

Hver uke møtes to personer fra studentlivet til duell i Utropia. Denne runden er det møter Sigbjørn Skåden fra sist nummer som må forsvare seg mot Pia Elverhøi Eggen, som er organisasjonssekretær i Studentstyret.

Sigbjørn

Vet ikke
Vet ikke
Speedy Gonzales
Mel Gibson
En kløver
Seil Skip
Leveren
The Doors
Humør, selvtilitt, Halj, Trapp
Jaaa, bedre

Hva er det høyeste fjellet i USA?
Hva heter vokalist og gitarist i Big Bang?
Hva heter Mexicos raskeste mus?
Hvem regisserte filmen *Braveheart*?
Hvilket symbol bruker Senterpartiet?
Hva står SS for i maritim sammenheng?
Hva er det nest største organet i menneskekroppen?
Hvem har albumet *Light my fire*?
Nevn tre ting som går opp og ned, men beveger aldri på seg?
Er Utropia en bedre avis enn Nordlys?

Pia

Vet ikke
Vet ikke
Speedy Gonzales
Mel Gibson
En kløver
Seil Skip
Leveren
Vet ikke
Valgmålinger, sola, trapper
Absolutt

Rette svar: Mt.McKinley, Øystein Greni, Speedy Gonzales, Mel Gibson, En kløver, seliskipet, leveren, The Doors, ?, Jaaa. Hvem som går videre vil vise seg.

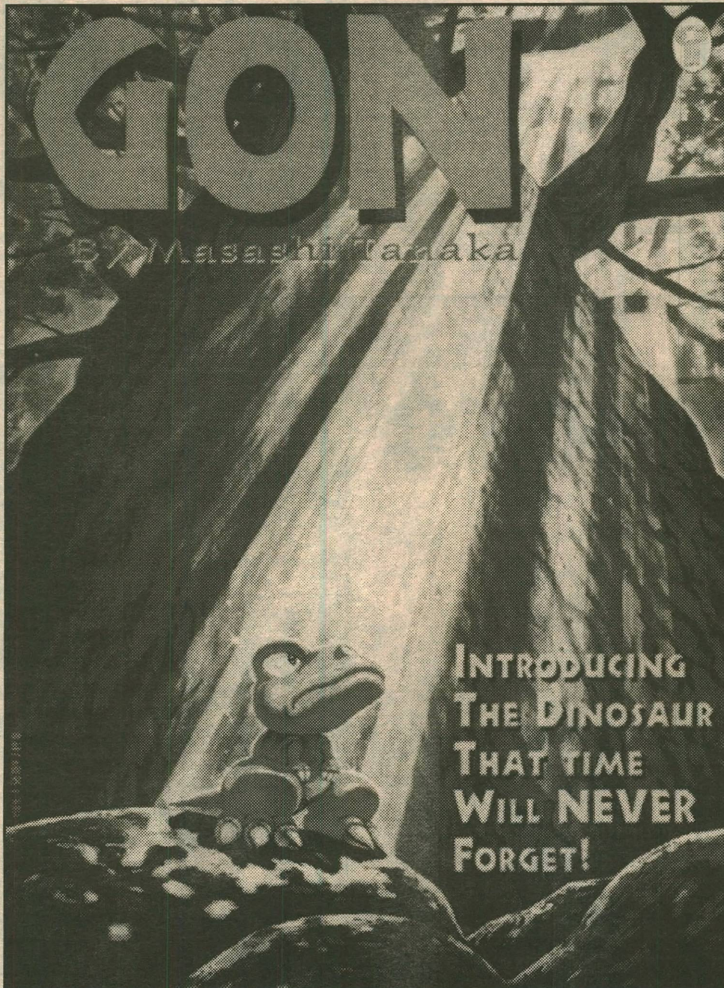
Ikke bare "GON"

Tekst CECILIA ROCKWELL

Kan du huske følelsen når du kjøpte ukens Donald eller Fantomet eller Conan? Det er lenge siden, ikke sant? Vel, hva hvis du kunne få den følelsen igjen? Spenningen. Kriblingen. Forventningen.

Gon er her... den eneste overlevende dinosaur etter 65 millioner år. Tenk! Finnes det *snille* dinosaurer? I Jurassic Park var svaret nei, i Godzilla, tja, kanskje, i GON, JA! Oppskriften? Han er liten, han er rå, han er snill! En liten vandrende terror som kjemper de svakes kamp. Han får godeste Godzilla til å se ut som en snill, stor bamse. 210 sider med seks ulike historier og gode kvalitetsstemplede tegninger. Vi følger Gon på hans vandringer fra amerikanske fjell og skoger gjennom Australias villmark til den kalde Sydpolen.

Japanske tegnere er virkelig i støtet. Masashi Tanaka har tatt japanske lesere med storm, resten av verden venter. Les den. Nytt den. Liten, rå og snill! ADVARSEL! Finnes kun i utvalgte butikker.

Meningsløshetens øyeblikk

Eller om hvorfor tirsdag er no` dritt.

Tekst ERLEND HEGNAR

Jeg satt her, ja, det var vel på en søndag, og kikket ut over et Tromsø der skyene hang lavt over fjellheisen mens små røde og gule lys beveget seg sakte over Tromsøbroen. I bakgrunnen kunne jeg skimte Ishavskatedralen, og høyt der oppe konturene av små mennesker som hadde avretta seg opp til toppen av Tromsdalstind. Det kan jeg ikke ha sett, toppen altså, hvis skyene hang lavt. Vil du kanskje si. Men Tromsdalstind er en merkelig evne til å gå klar av tåka i dalen og stå der stor og ruvende uansett hvor mye tåke og skyer det måtte være lenger nede i dalen.

Jeg hadde tatt alle bad det var hensiktsmessig å ta før klokken tre på en søndag, og i mangel av tv, Playstation og gode bøker hadde jeg i grunnen svært lite

å finne på. Med andre ord: jeg kjedet meg. Jeg kjedet meg så mye at jeg tenkte: dette må jeg fortelle noen. Og nå sitter altså du min kjære leser og leser om hvor kjedelig jeg er i stand til å ha det på en søndag. Faen det er lenge til helg, tenkte jeg. I tillegg til at helgen nå lå så langt borte en helg bare kan gjøre på en søndag, når en har tatt alt for søndag, bad, måtte jeg også gjennom tirsdag og diverse andre lumske ukedager. Jeg bestemte meg for å lage en kopp kaffe, men oppdaget raskt at enkelte nachspielmennesker hadde forsynt seg grådige av min dyrekjøpte kaffe. Restene, dvs omtrent alt stod i presskanna like urørt som da den var nytrukket, bare uendelig mye mindre tiltalende siden den tydeligvis hadde bestemt seg for å bli askebeger en gang på morrakvisten. En, to, tre

sneiper lå der og fylte rommet med en lukt jeg valgte å ikke lukte.

Jeg kom i tanker om hvorfor det var så kjedelig, nå da det var søndag. Jeg hadde nemlig gjort akkurat det samme i går, altså lørdags formiddag, uten å kjede meg det spor. Da hadde jeg våknet i en pøl av svette og nerver. Svetten viste seg ved nærmere undersøkelse å være en halvdrunken cola i Shell-beger som noen hadde helt ut over sofaen, som tjente som provisorisk seng. Der hadde jeg sittet i sengen hele dagen, som var blitt ettermiddag, lenge før jeg oppdaget at det var en ny dag, og ventet på at jeg skulle løpe det jeg hadde til Rimi for å rekke ølsalget. Hva var det med denne dagen, som gjorde at den ikke var som i går? Det lurte jeg på mens jeg så sneiper, kaffegrut, min dyre-

bare kaffe og en del smuler forsvinne ned i en do noen ikke hadde forstått at faktisk hadde en av disse fantastiske nedspylingsmekanismene. Jeg kjeder meg, tenkte jeg. Det må ha noe med at jeg ikke har noe å glede meg over. Vel, ikke noe å glede meg over, er kanskje å ta litt drøyt i, men jeg har ikke noe spesielt å se frem til. Ølsalget slo ut meg, herregud, jeg skal ikke drikke i kveld. Jeg skal heller ikke drikke til tirsdag, eller onsdag, eller på dagen av disse eller hensen dagene som en eller annen luring har bestemt at skal ligge mellom lørdag og fredag. Det begynte å demre for meg, jeg kjedet meg, ikke fordi det var søndag, men rett og slett fordi det ikke var lørdag eller fredag. Disse to dagene var grunnen til at jeg ikke kunne ha det moro resten av dagen. Bevissthe-

Opptur

Aggi. I anledning ny cd-utgivelse, finner du nå intervju (og bilder!!) av Aggi Frost i alle de viktigste avisene landet. Utropia setter selvfølgelig også av plass til fotos (kanskje i farge). **Fårikål.** Nå skal øyeblikk hundre tusen lam dø, for så å svi seg fast i grytene våres med bløt kål. Husk hel pepper! **Sør-Norge.** Nå ser det endelig ut til at sommeren begynner å trekke seg tilbake i sør. De slipper riktignok å pakke seg inn i ull og bevernylon bare de skal ut og hente posten, slik enkelte andre må.

Nedtur

Jus. Nå er det faen meg på tide at jusstudentene følger lov og kantineorden. Rydd opp det ekle matavfallet som ligger strødd utover bordet utenfor UB!

NRK. Fjernsynskanalen har endelig skjont hvor viktig det er med design. Men fy f.. så j.. stygge de programlogoene er. Tv-Tromsø ta over!

Regn. Når det regner er Tromsø verdens våteste sted.

Kulde. Nå blir det bare kaldere og kaldere

Forkjølelse. Epidemien herjer Tromsø. Kulda kom alt for brått på. Fikk ikke en gang tid til å knappe igjen skjorta. Mamma, send flere skjerf!

Tromsdalstind. Har gått i hi for vinteren. Og pakket seg inn i lys grå bomull. Sist sett forrige fredag.

Ting i tiden

Diffuse anarkistiske sympatier.

Polar music festival.

Overnatting i telt.

Håpet: Politikerne går vekk fra høyhus og vil igjen gå i gang med brakkebygging.

Aggi Frost, ute med ny plate nå.

Snart jul

Reise hjem en helg.

Slutte å feste så mye.

Mørkt før klokka fem.

Snø på toppene.

Melding fra damene.

En fredelig løsning på

Midtøsten-konflikten.

Lest

Abraham og Sharon

Da Abraham kom til sitt lovede land, var det fullt av folk. Men de lot som de eide landet. Hele Det gamle testamente er en sammenhengende fortelling om Guds ulydige folk. Og dette Guds folk er fremdeles ulydig." Tomm Kristiansen til Dagbladet 14. september

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

Konsert

Fliflet/Hamre

Onsdag 18.9 kl 21. Driv. Energiforsyning i form av norsk/balkansk folkemusikk og med Noregs største musikk-kunstnar, Gabriel Fliflet, på trekkspel og vokal og Ole Hamre på slagverk. Ein konsert vert pengane gonger tre.

Amulet

Torsdag 19.9 på Blårock.

Prentice Wood og Semi Norvège

Torsdag 19.9 på Kaos. Viss du likar hardt poprock, ta turen innom. Møt opp tidleg! Inngang: 40 kr.

Sufi Soul

Torsdag 19.9 kl 21.30 på Driv. Pakistansk dans og musikk med bakgrunn i sufismens mystikk. Flotte kostyme og fengande rytmar. Pris: 125/75.

Global Puls: Tamba +DJ

Fredag 20.9 kl 21. Tromsø sin største lokalglobale musikal. Fristar med eksotiske rytmar og dyktige musikarar, både lokale og internasjonale. Her blir det sveitte og høg puls. Pris: 125/75,-

Bjørn Berge

Onsdag 25.9 på Driv. Hadde ein fantastisk konsert under Veka i fjor. Bluesartist og ein av Noregs beste gitaristar, fekk i 2002 Spellemannsprisen.

Pop Mart

Torsdag 26.9 på Driv. Som du kanskje skjønner er Pop Mart eit U2-coverband. Ein fin samlingskveld for alle U2-fan-tastane i byen. "Kan dere ikke spille den der One?"

Gluecifer + The Hellcopters

Torsdag 26.9 på Driv!! Dobbelkonsert.

Teater

Spellemann på taket

19.09-12.10 Storscenen, Kulturhuset. Helge Jordal i musikalene om det russiske landsbylivet under tsartida

Stå opp

Fredag 20.9 står Åsleik Engmark på scena på Strøket. Dyktig og ikkje minst erfaren type, skodespelar og komikar. Lattergaranti!

Stå opp

Fredag 27.9 Strøket. Jon Schau er tilbake igjen etter eit strålende show på Driv for nokre få veker sidan.

Knut Hamsun, På gjengrodde stier

Lars Andreas Larssen les. I samarbeid med Nationalteatret. Regi: Terje Mærli Teaterkaféen 1. oktober kl 19.30, billettpris kr 180/110 KH-kontakter kr 110.

Film

Klimaks

Søndag 22.9 kl 20. Driv. Krister bur åleine med far sin i ein avsideliggande villa på landet ein stad i Noreg. Mor hans er død, omkomme i ei ulykke (sjølv-mord?). Til huset kjem Nina, som er faren si elskarinn, for å bu saman med dei to. Spesielt anbefalt psykologstudentar.

Min venn Pierrot

Laurdag 28.9 kl 14.30 på Verdensteateret. Ferdinand møter si ungdomsforelsking Marianne, og drar frå kone og born for å flykta med henne bort frå den moderne sivilisasjonen.

Brother

Søndag 29.9 kl 20 på Driv. Hardt møte mellom japansk og italiensk mafia i Los Angeles. Halshogging, hara-kiri, avansert nasetortur og mykje dreping er berre nokre av ingrediensane.

Utstillingar

Tromsø Kunstforening

Trine Lise Nedraas, *Film-fotovideo..* Identitet er stikkord. Står til 29.9.

Tromsø Kunstforening

Nils-Aslak Valkepää. Minneutstilling med Valkepääs sine egne bilete. Står til 29.9

Nordnorsk Kunstmuseum

Jan Groth, *Tegninger..* Seriar av teikningar som består av minimalistiske teikn som dansar over flater. Dette er Groths forsøk på å rydda opp i sitt formalspråk og nærma seg linjene sin dialog med flata på ein ny måte.

Nordnorsk Kunstmuseum

Tone Vigeland, *Skulpturer..* Ho er mest kjent som ein nyskapande kunsthandverkar av internasjonalt format, men viser her ein serie av 19 skulpturar laga av stein innkapsla av bly. Dei reine linjene viser til arketypiske former som opnar for dialog med tilskodarane. Står til 27. oktober.

Driv

Small is beautiful. 2. etg. Bilete tatt med UITs elektronmikroskop. Sjå det vakre i dei små, små tinga.

Kysten Restaurant & Café

Hanne Nilsen, *Høst..* Ny utstilling med akvarellar av Hanne Nilsen frå Karlsøy. Står ut oktober.

Polaria

Envisat, satellitten som overvaker jorda. Vart skutt opp 1. mars 2002 og skal gje ny kunnskap knytt til miljø- og klimaendringar. Envisat skal gje oss sikrere informasjon om dei menneskeskapte klimaproblema.

Tromsø Museum

De 5 store. Myter og fastlåste haldningar om dei fem største rovdyra våre. Viser ulv, gaupe, bjørn, jerv og menneske i sine rette element. Står til 29.9.

Fotogalleriet Art Rent

Mellom to verdener. Om å bu lengst nord i Russland, Canada og Noreg. Viser eit landskap som oppstår i møtet mellom natur og kultur, mellom gamal og ny leveveg.

TP-galleriet

Viser eit utval av norske og utanlandske kunstnarar.

Polarmuseet

Skjelnan Kvalstasjon. Fotografi og gjenstandar fortel om livet og drifta på landets siste mottaksstasjon storkval (1948-1971).

Anna

Klatrekurs, grunnleggjande

Onsdag 18.9 kl 18 i studentidrettshallen Kraft. Kurset skal læra deltakarane korleis ein klatrar i innandørs klatrevoggar. Pris: 350 inkl. lån av utstyr.

Er renta for høg?

Sentralbanksjef Svein Gjerdrøm held foredrag om pengepolitikk, og forklarar samanhengar i norsk økonomi. Gjerdrøm vil også svare for mykje av kritikken som er retta mot han den siste tida. Stad: Rom E-1001, Humanistisk fakultet (nyefløy), tid: 20.9 kl 11.15 - 12.00

Byradioen

Tromsø byradio startar opp fredag 20.9 og feirar med fest på Subsirkus frå 20.00. Alle er velkommen!

Driv.inn.kollokvie

Tysdag 24.9 kl 19 på Driv. *Informasjonsteknologi og verdiskaping i kyst-Norge.* v/Arne Wilhelm Theodorsen, NORUT Informasjonsteknologi. *Bioproduksjon i nord-norsk kystsone - muligheter og begrensninger.*

Ta ordet

Har du problem med å ta ordet i ei gruppa, leggje fram eit gruppearbeid eller halde foredrag? Studentanes sosialteneste har kursrekke som går over seks onsdagar i oktober og november, kl 18-21. Påmeldingsfrist 24.9. Informasjon: 77 64 45 96

Afrikansk danse- og trommekurs

Fredag 20. september kl 20 på Driv. Også laurdag og søndag. For meir informasjon og påmelding: Kulturhuset tlf. 776 63800. Pris: 400 kr for ein dag, 700 for heile kurset.

Esperanto

Laurdag 21. og 28. september kl 10 til 16 på Domus-bygget. Esperanto er eit verdsspråk som skal hjelpa til kommunikasjon på tvers av kulturelle og

politiske maktforhold. Pris for vanlege folk kr 300, for studenter kr 250.

Laurdagsuniversitetet

Laurdag 21. september kl 13 i 4. etasje på Driv. Filosof Jon Hellesnes held foredrag om *Helse som fiks idé eller religionserstatning.* Har skilje mellom sunt og usunt, normalt og unormalt tatt over funksjonar som distinksjonane mellom godt og vondt, ikkje-syndig og syndig hadde tidlegare.

Open dag på Holt

Søndag 22. september. Plan-teforsking. Sjå på planter og vekser på frodige Holt

Klatrekurs, grunnleggjande

Måndag 23. og 30. september og 7. og 14. oktober i Grønnåsen tennis og klatresenter. Klokka 18 til 22. Møt opp i vanlege treningsklede og få innføring i sikring og klatreteknikk. Pris: 300 kr for student (400 for andre) inkl. lån av utstyr.

Laurdagsuniversitetet

Laurdag 28. september kl 13 i 4. etasje på Driv. Historikar Randi Rønning Balsvik held foredrag om *Å leve med døden. Virkeligheten i nordnorske kystsammfunn omkring 1900.*

Nord-Noreg og EU

På SAS-hotellet 28. september kl 10.30 til 18.00. Kulturarrangement på Mackkjelleren frå kl 21.00. 30 år sidan Noreg sa nei til EU i 1972.

Mal natta i neon

GRAFFITTI. Denne karen hadde mala i over tre timar.

Foto ERICA RESTOFSEN

Ungdom knytt til Tvibit arrangerte fredag 13. september kulturnatt for Tromsø-ungdomen. Vestregata vart stengt av og i Kongeparken var det utekonsertar med Muzzelwhite, Pulp Vixen og Far out fishing. Bak veggen på Fokus kino helt femten graffitimalarar

på med å dekorere den grelle murveggen. Dei gutane Utropia prata med hadde halde på i over tre timar. Sjølsagt godt utrusta med kvite vernemasker. Tidlegare har graffitientusiastane fått halde til bak det gamle rådhuset, men det er nå rive. Det var dermed eit

kjærkomme tilbod dei fekk denne kvelden. Helst ville dei nok hatt eit slikt tilbod dagleg. Lett regn og lave temperaturar tiltross, kulturnatt 2002 vart eit stor suksess. Vi ventar i spaning til neste år.

Ab via

Sendt til kommunestyret:
Den egentlige tegningen:

Henta fra saken *Tegning lurte kommunestyret: Ukyndig sekretær hadde tuklet med kopimaskinen*

Studentstyret gikk med 112.000 kroner i underskudd i fjor. – Vi trodde vi skulle få kvantumsrabatt da vi bestemte oss for å kjøpe inn 224.000 Bugg, men

åneida, sier en unnskyldende eks-studentstyreleder i en anonym kommentar han eller hun ikke ønsket å gi.

Utropia snarere enn du aner: – Først mista vi førsteretten på hyblene, deretter skjenkebevillinga og nå skal de ta fra oss t-skjortene! Nå er det faen meg nok, sier Driv-styreleder Haakon Nordrum. Henta fra saken *Utropia avslører: Ulovlig Driv-reklame på frivilligskjorter*.

Utropia om 25 år: Samisk studentforening inntok i dag Stor-

tinget, etter lengre tids skyttergravskrig. – Nå er også den første statsmakt vår, skriver leder Sony Pedersen i en pressemelding. Henta fra saken *Sami ednan, sami ednan, hørtet joiken dag og natt*.

Ab via har notert seg at Tromsø kommune skal bruke penger på å beskytte forfulgte forfattere. – Hva med oss Driv-frivillige da, spør en forvilet Fiola Natteravn.

Fattigdomsromantikk

Tekst KRISTIN AUJESTAD DANIELSEN

Fredag i kantina og snart helg. Ringer. Disponibelt beløp på kontoen er 6537 kroner og 43 øre. Telegirodamerøysta **Sideblikk** legg ikkje til eit jubelrop eller tek ein: gi meg ein K, R, I og så vidare, og så: kven er det? Hørde ikkje? Kven er det? Det er heller ikkje nødvendig. Tala talar for seg sjølv og Lånekassen er ven i dag. Nokon bryr seg. Nokon passsar på at eg vil klare å betale rekningar og mat for månaden framover.

Berge Furre og kameratar åt ein gong i veka to poteter og to fiskebollar med kvit saus på ein eller annan plass i Bergen til ein sum som for oss verkar veldig liten, men for dei var veldig stor. Truleg var det kvar fredag eller laurdag. Han sa det ein gong i radioen. Søndagsposten eller noko.

Bestefar min fortalde ofte ei historie frå den gongen han gjekk på Landbrukshøgskulen på Ås tidleg på femtitalet. Her budde han på eit loftsrom til ein av lektorane. Han fekk etter kvart eit godt auge til tenestejenta eller ei nabo jente, eller same kan det vere, det var ei jente der. Og dei møttest kanskje i trappa då han skulle opp til seg, eller langs vegen, eller i kantina eller på naturlege møteplassar i Ås den gongen. Bygdedans. Ein kveld han var heime, og det banka på døra, sto ho der. Det hadde ho aldri gjort før. Og ho såg det. Og bestefar gremdest, han gremdest slik han aldri hadde gjort før. Ho såg at der ikkje var trekk på dyna. Og bestefar sa at det var noko av det verste som kunne skje at den jenta han hadde eit godt auge til skulle sjå at han ikkje hadde råd til å ha trekk på dyna. Det vart ikkje noko med den jenta. Eller det sa han ikkje så mykje meir om, men det var trekket på dyna og den skamma han kjende som var det viktigaste.

Kantina er nesten tom på slike fredagar og telegirodama er nok populær i dag. Det vert ikkje så mange historier av 6537 kroner som kan gjenforteljust i Søndagsposten eller til potensielle barneborn. Men ein veit vel aldri.

Ukas Hamsun

Ukas Hamsun er presentert i samarbeid med Hamsund-foreninga Landsstrykere

Når naturen frembringer chefer så yder den ikke alltid det høieste.

(Segelfoss by)

Ukas dikt

Jeg har et hus

Jeg føler jeg behøver større plass og går med tanker om å bygge ut

Jeg plukker opp redskaper skritter opp rom til rom og tilbake igjen leter etter rette vinkler til pennen

Senere forstår jeg at jeg er glad i huset mitt Jeg sitter der skulder til skulder mot den nakne veggen

Trond Høibø